

FİKİR PERVER

Fikir, Sanat ve Edebiyat..

*Bir Özgür
Bir Hikaye*

YILDIZ KENTER

10.sayı

Mayıs /2020

fikirpervergi.com

Ey Türk Gençliđi,

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakru-zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

H. Atatürk

FİKİR PERVER

10. sayı
Mayıs/2020

2017 senesinde başlattığımız "Geleceğimiz Kitapta" adlı köy okullarına kütüphane kurma projemizi 2 yıldır sürdürürken ülkemizdeki genç yazarların ülkesine seslenmesi için 2019 Ağustos ayı itibariyle Fikirperver Dergi olarak karşınızdayız. Amacımız gençlerin hislerini bu dergi vasıtasıyla yazıya dökmesidir. Keyifli okumalar dileriz.

Yazarlarımız

Asya Alin ARSLAN
Aylin AKBAY
Cengiz YOZBATIRAN
Çilem KILIÇ
Deniz KUŞ
Derya CORUK
Dinçel LAÇİN
Elif GÜZEL
Engin MUTLU
Hatice ÇEVİK ERDAL
İrem Doğa DEMİRLİ
İsmail İGDELİ
Mehmet Akif YARDIM
Melissa SİPOR
Metin Serhat DAVUL
Osman UZUNMEHMETOĞLU
Özgür AKTAŞ
Perihan AKTAN
Sevgi YÜKSEL
Serkan DURU
Selim TOSUN
Tolohan TEMEL
Tuğba ÇELEBİ
Yasemin BÜYÜKATLI
Zafer ERBAŞLAR
Zafer PARLAK

Editörlerimiz

Nazım Can GÜLDAL
Özgür AKTAŞ

Tasarım

Barış YÜKSEL

Sayfa Düzenleme

Barış YÜKSEL
Mehmet Akif YARDIM

SİZ DE YAZMAK İSTER MİSİNİZ?

2019 yılında ülkemizin gençlerinin isteklerini dile getirmek için oluşturulan Fikirperver Dergi' de siz de yazmak isterseniz bizimle mail yoluyla iletişime geçebilirsiniz.

fikirperverdergi.com

 Fikirperver Dergi

  @fikirperverdergi

fikirperverdergi@gmail.com

Geleceğimiz Kitapta

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından köy okullarına kütüphane projesi bugün itibariyle ulaşmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

 Geleceğimiz Kitapta

  @gelecegimizkitapta

MÜCADELE RUHU HIÇ BİTMESİN

381 sayısı birçoğumuz için sıradan bir sayıdır. Fakat yaşamın hakça ve hürce olması gerektiğine inananlar için bu sayı hiç de sıradan bir sayı değildir. Aksine, anlamı büyüktür.

Rosa Louise Parks 4 Şubat 1913 tarihinde ABD'nin Alabama eyaletinde dünyaya geldi. Rosa, birçok siyahi için sıradan, birçok beyaz için sıra dışıydı. Benim için ise bir insan. Rosa, Afro Amerikalıydı. Yani bir zenciydi. Rosa ne yazık ki siyahilere yönelik ırkçı saldırıların yapıldığı, ötekileştiren tutumun bariz bir şekilde baş gösterdiği bir ortama gözlerini açmıştı. Nitekim Rosa kenara çekilenlerden, boyun eğenlerden olmadı. Ne kadar zorlu ve uzun süreli olursa olsun kendisine ve yanındaki dostlarına güvenerek mücadele etmekten bir an olsun vazgeçmedi.

1956 yılına gelinceye dek ABD'deki otobüslerin ilk dört sıradaki koltukları beyazlara, arka koltukları ise siyahilere aitti. Eğer ayakta beyaz yolcu yok ise siyahiler orta koltuklara oturabiliyorlardı. Siyahiler

otobüse ön kapıdan binip parayı verdikten sonra otobüsün arka kısımlarına ilerleyemiyorlardı. Parayı verdikten sonra iniyorlar ve arka kapıdan tekrar otobüse biniyorlardı. Tabii indikten sonra şoför beklerse.

Rosa 1 Aralık 1955 tarihinde perşembe günü iş çıkışı otobüse bindi. Orta koltuklardan birine oturdu. Birkaç durak sonrasında beyaz yolcular ayakta kalmıştı. Rosa kalkması için kendisine ikazda bulunan şoförün uyarısına uymadı. Rosa aslında bu davranışıyla Alabama eyaletinin başkenti olan Montgomery'nin kanunlarına aykırı davranmıştı. Beyazları üst olarak görmediği ve siyahileri 2. sınıf vatandaş olarak kabul etmediği için suç işlemişti. Az sonra şoför iki polisle geldi. Polisler Rosa'ya neden ayağa kalkmadığını sorduklarında o bu soruya "Ayağa kalkmam gerektiğini sanmıyorum." diyerek cevap verdi. O gün Rosa tutuklandı. Aynı gün Rosa'nın yakınları kefaleti ödeyerek onun serbest kalmasını sağladılar. Gece olduğunda Kadınlar Siyasal Konseyi toplanmıştı bile. Karar aldılar. Siyahi çocuk-

ların gittiği okullara el ilanları dağıtılacaktı ve siyahilerden, meydana gelen tutuklama olayını protesto etmeleri, gelecek pazartesi günü hiçbir siyahinin otobüsleri kullanmaması, alternatif yollarla bir yerden bir yere gitmeleri istendi.

5 Aralık Pazartesi günü tüm siyahiler tam destek verdiler. Birileri yürüdü, birileri bisiklet kullandı, birileri taksiyle gitti, bazı siyahi şoförler siyahi dostlarına dolmuş hizmeti verdi. Ancak hiçbir siyahi otobüs kullanmadı.

Burada durup düşünüyorum. Nasıl olur da tek bir siyahi dahi otobüs kullanmaz? Demek ki yılların getirdiği ezilmişliğin ve hak arayışındaki talebin zirvede yaşanması tam anlamıyla beraberce bir mücadele yolculuğuna dönüşüyor.

Aynı gün Rosa'nın duruşması vardı. Beklenen bir karardı. Rosa para cezasına çarptırıldı.

Bu esnada Montgomery İyileştirme Birliği kuruldu. Başkanlığına, gelecekte sivil haklar hareketinin öncüsü olacak kişi, Martin Luther King getirildi. King burada önemli bir konuşma yaptı.

“Bir zaman gelir, insanlar artık usanır. Bize uzun zamandır kötü muamele edenlere, ayrı tutulmaktan, küçük görülmekten usandığımızı, baskının acımasız ayakları tarafından tekmelenmekten bıktığımızı söylemek için bu akşam burada bulunuyoruz.” dedi King. Aynı zamanda konuşmasında bu durumun şiddetle çözülemeyeceğini de belirtti.

Siyahiler haklarına tam anlamıyla kavuşuncaya kadar boykotlarına devam edeceklerdi. Şehir içi otobüs firması zarar etmeye başladı, siyahiler kendi mağazalarından alışveriş yaptıklarından beyaz mağaza sahipleri de zarar etmeye başladı. Beyazlar açısından durum can sıkıcı bir hal alıyordu. Siyahilere yönelik tehditler başladı. Hatta Martin Luther King'in evi bombalandı.

Bu süreçte Montgomery İyileştirme Kurumu otobüs firmasına ırkçı tutumundan dolayı dava açtı ve 2 Haziran 1956'da federal mahkemenin açıkladığı kararla dava kazanıldı. Beyazlar temyize götürdüler. Ancak 20 Aralık 1956'da yüksek mahkeme ırkçılığın yasa dışı olduğuna karar verdi.

İşte 381 gündür beklenen nihai karar açıklandı. Bu sadece Rosa'nın değil, haksızlık karşısında güçlerini ve umutlarını birleştiren büyük bir kitlenin zaferiydi. Rosa bu sefer otobüste orta ya da arka koltukta değil, en ön koltukta idi artık. Bu mücadelenin sonucunda kendisine “Sivil Haklar Hareketi'nin Annesi” dendi. 1996'da Başkanlık Hürriyet Madalyası'na ve 1999'da Kongre'nin Altın Madalyası'na layık görüldü. Aynı zamanda Time dergisi tarafından “20. Yüzyılın İnsan Hakları Savunucusu” seçildi.

2005'te vefat edinceye dek birçok konferans verdi. Bu arada Martin Luther King'in 28 Ağustos 1963'te 200 bin kişiye yaptığı “I have a dream” (Bir Haya- lim Var) dediği ünlü konuşmasını tüm okuyucuların araştırmasını istirham ediyorum.

2 Temmuz 1964 yılında ABD başkanı Lyndon Johnson tarafından imzalanan Medeni Haklar Yasası ile siyahilere; okullarda, kamusal alanlarda ve işe alımlarda uygulanan negatif ayrımcılığa dayalı ırkçı tutum yasadışı kabul edildi.

Bununla birlikte 2008'de ABD başkanlığına seçilen Barack Hüseyin Obama hem siyahilerin görünür- lüğünü arttırması hem de bu konumdaki ilk siyahi kişi olması nedeniyle siyasi başarısına ya da başarısızlı- ğına değinmeksizin ülke açısından büyük bir dönüm noktası oldu.

Günümüze dönersek; sene 2020. Günlerden pazar- tesi. Mayısın 25'i. George Floyd vakası.

Polis Floyd'u yere yüzükoyun yatırıyor. Elleri arka- dan kelepçeli. Öncesinde klostrofobi olduğunu belirtmesine rağmen; polis savcılığın raporuna göre 8 dakika 46 saniye boyunca Floyd'un boynuna baskı uyguluyor. Floyd'un “Nefes alamıyorum, lütfen, lütfen...” dediği son cümlesi aklıma geliyor ve içim sızlıyor. Gerekçe belli, siyahi olması.

Bu kişinin içindeki nefret ve öfkenin dışa yansım- sı, öz kontrol yoksunluğu. Sadece-iddia edilene göre-sahte banknot yüzünden bu acımasızlık niye yapılsın?

Rosa ve arkadaşlarının yaptıklarını takdirle karşılıyo- rum. Fakat görüyoruz ki 21. yüzyılda hala değişme- yen zihniyetler var. Bitti diyemiyoruz. Buna binaen değişim için adım atmak, yeri geldiğinde koşmak gerektiğini anlıyorum.

Kendi ülkeme baktığımda özellikle Ege Bölgesi'nde bulunan Afro Türk köyleri var. Osmanlı zamanın- da göç nedeniyle yolları bu coğrafyayla kesişmiş. İzmir'e bağlı Naime ve Yeni Çiftlik köylerinde Afro Türklere rastlayabiliriz. Kendileriyle yapılan röpor- tajlarda çeşitliliğin, farklılığın bir zenginlik olarak algılanması gerektiğini, ancak bazı zamanlar öteki- leştiren tutumlarla karşılaştıklarını ifade ediyorlar. Tabi bizim ülkemizde siyahi sayısı az olduğundan renge dayalı ırkçılık fazla yapılamıyor.

İrkçılığa maruz kalan kişilerin kendilerini değersiz- leştiren ya da yok sayan bir ortamda zor da olsa psikolojik dayanıklılıklarını korumaları gerekiyor. Son olarak; bir gün gökkuşağının tüm renklerini samimiyetle kucaklayacağımız, adalet ve hoşgörü kavramlarının tüm zihinlere işlediği dünyaca güzel ve güvenli günler görmek dileğiyle. Sevdiğilerimle...

SÖZÜN GÜCÜ

Gecenin bir vakti kan ter içinde uyanır sultan uykusundan. Avazı çıktığı kadar bağırarak, tir tir titremektedir. Muhafızlar sanırlar ki sultanın canına kasteden bir düşman girmiş odaya. Dalkılıç da-larlar içeriye, korumak için canları gibi sevdikleri sultanlarını, velinimetlerini, efendilerini. Ne var ki odada sultandan gayri kimsecikler yoktur. Sultan da sessiz sedasız oturmaktadır etrafı tüllerle süslü, üstü ipekli kumaşlarla kaplı kuş tüyü yatağının kenarında. Kesik kesik nefes almaktadır ve gözleri bir noktaya sabitlenmiştir. Muhafızlar her tarafa bakarlar. Düşmandan eser yoktur; bir hayvan da göremezler ortalıkta.

Baş muhafız hala titreyen, vücudunun teri giysilerine çıkmış olan sultana sorar: “Hünkarım, bağışlayın bizi. Böyle dalkılıç daldık içeriye; sandık ki bir düşman kastetmiştir canınıza. Fakat kimseyi göremedik acaba bir zehirli hayvan mı soktu sizi? Belki bir yılan ya da bir akrep?” Nefesi düzelmeye başlayan sultan “Yok,” der “ne bir düşman ne de zehirli bir hayvandır beni böyle uyandıran. Korkunç bir kâbus gördüm ben. Tez bana rüya tabircilerini çağırın. Bekletmesin, tez gelsinler.”

Gecenin bir vaktinde sultanları tarafından çağrılmanın pek de hayra alamet olmadığını bilir iki rüya tabircisi de. Evlerinden alınmadan önce aile-

leriyle helalleşip vedalaşırlar ve apar topar sultanın huzuruna getirilirler. Sultanın betinin benzinin attığını görünce iyice endişelenirler. Sultan şöyle bir bakar onlara ve der ki: “Korkunç bir kâbus gördüm. Anlatayım da bir tabir edin bakalım.”

“Hayırdır inşallah” der tabirciler ve can kulağıyla dinlemeye başlarlar. Bilirler ki her bir ayrıntı, renk, ses, koku, isim, eşya çok önemlidir rüya tabirinde. Ve makbul olan doğru, en doğru şekilde tabir etmektir rüyayı, bu bir kâbus olsa da.

Sultan başlar anlatmaya. Anlatırken sanki kâbusu yeniden yaşamaktadır. Sesi titremekte, kesik kesik nefes almakta, bütün vücudundan terler akmaktadır. Belli ki çok korkmuştur. “Önce kuraklık oldu. Yıllarca yeryüzüne bir damla su inmedi. Kurudu yeşil olan ne varsa. Sonra çekirgeler bastı memleketi; yediler ne var ne yoksa. Aç kaldı halkım. Onca insan açlıktan öldü.

Sonra gökyüzü karardı bir gün. Bir fırtına, bir afet, hiç dinmeyen bir yağmur. Sanırsın Nuh Tufanı. Ve ardından da kudurmuş bir sel. Sürükledi, telef etti onca canı. Meğer henüz yeni başlıyormuş felaket. Dağlardan dumanlar çıktı önce; garip bir koku sardı ortalığı sonra. Ardından alevler püskürtmeye başladı mülkümdeki bütün dağlar. Toprak aleve, kızgın lava dönüştü ve aktı mülkümün dört bir yanına. Yaktı kavurdu kullarımı. Biraz soğumuştum ki lavlar, yer sarsıldı aniden. Her yer sallandı, sallandı, sallandı... Durmadı bir türlü.

Her şey yıkıldı. Binalar, köprüler, saraylar... Taş taş üstünde kalmadı. Tarumar oldu bütün mülküm. Diğer felaketlerden arda kalanlar varmış ki hala enkaz altından günlerce sesler duyduk. Kim kimi kurtaracak belli değildi artık. Hastalık geldi sonra. Kalanların bir kısmını da o aldı götürdü. Düşman da fırsat bildi olan biteni; talan etti yurdumu. Kılıçtan geçirdi halkımın geride kalanını. Bir tek beni sağ bıraktı. Herkes ama herkes öldü. Bir tek

ben kaldım bu koca dünyada. Yanmış ve yıkılmış bir enkazın ortasında bir tek ben kaldım. Çaresiz, kimsesiz, umutsuz... Bir tek ben kaldım. Bir tek ben. Söyleyin bakalım şimdi. Neye delâlettir bu gördüklerim?”

Sultanı sadece can kulağıyla dinlemekle kalmayıp dört gözle de izlemekte olan tabircilerin genç olanı ileri atılır. İster ki sultanın gözüne girsin ve yaşlı tabircinin yerini alabilsin bir an önce. Sultanın izzet ve ihsanlarına ilk kendisi kavuşsun. “Sultanım,” der “Allah size sabırlar versin. Kuraklık, kıtlık, çekirgeler, seller, yanardağ patlamaları, depremler, hastalıklar, düşmanlar hep felaket demektir. Rüyaların tersi çıkar derler ama bu kâbus felaketin habercisi gibi görünüyor. Korkarım ki bütün sevdiğinizin ölümünü göreceksiniz. Hanımınız, evlatlarınız, kardeşleriniz, dostlarınız... Acıyla do-

lacak hayatınız. Neylersiniz; takdir-i ilahi. Allah size sabır ihsan eylesin hünkarım.”

Zaten oldum olası kötümser olan, kafasını yaşlanmaya takan ve en büyük derdi tacını tahtını korumak olan sultan bunu duyunca birden celallenir ve “Bre zındık! Bu ne biçim bir rüya tabiridir. Alın götürün bunu. Vurun kellesini” der. Alır götürürler doğruyu söylemekten başka bir şey yapmayan, giderken de hem çırpınan hem de “yalan söyle-

medim hünkarım, vallahi doğrudur dediklerim, bağışlayın canımı” diye yalvaran adamı. Usta tabirci görmüştür doğruyu dosdoğru söyleyen genç tabircinin başına geleni. O da aslında iyi bir şey görmez sultanın kâbusunda. Ama bilir ki mesleklerinde doğruyu söylemek esastır; böyle görmüş böyle öğretmiştir yıllarca. Lakin can da tatlıdır ve her şeyden azizdir. Kelleyi kurtarmak gerektir sultanın gazabından. Ama nasıl? Düşünür, düşünür, düşünür... Sonra birden gözleri parlar ve der ki “Müjdelersun sultanım, müjdelersun. Bu ne kutlu, ne mutlu bir rüyadır. Çok aşikâr ki siz Allah’ın en sevdiği kullarından birisiniz. Ülkenize, halkınıza ve tabii ki insanlığa yaptığınız hizmetlerden dolayı çok memnun olmalı ki Yaradan, size bütün aile fertlerinizden ve dostlarınızdan çok daha uzun bir ömür bahşetmiş, ömrünüzü uzatmış. Başımızdan eksik olmayın, daha çok faydalı olun, daha çok hizmet edin diye. Gördükleriniz onun müjdesidir hünkarım. Rüyanız hayırlı, uzun ömrünüz kutlu olsun.”

Derin bir oh çeker sultan ve yüzü gülmeye başlar, “Tabii ya. İşte böyle olmalı tabir dediğın. Elbette ki Allah bana uzun ömür vermiştir, ömrümü uzatmıştır, faydam ve hizmetim çoğalsın diye. Verin şuna yüz altın” der.

Kissadan hisseler bu coğrafyanın en büyük zenginliklerindendir. Binlerce yılın bilgi birikimini, bilgeliğini, ortak akılı ve vicdanı küçücük bir öyküye sığdırıverirler. Bu topraklarda varlık bulan yüzlerce kadim kültürden, dinden, dilden alırlar kaynaklarını. İlk anlatan kimdir bilinmez. Yaşanmış mıdır bilinmez. Genellikle kahramanların ve mekanların adları da yoktur. Ama olay örgüsü ve yaşananlar insanlığın ortak dertlerine, çözümlerine ve çıkarıldığı derslere aittir hep. Dinleyenin dili, dini, etnik kimliği, cinsiyeti, kültürü değişse de içindeki gizli dersler her zaman herkese hitap eder. Ama herkes aynı hisseyi alır mı bilinmez. Öyle ya “sen ne bilersen bil, ne anlatırsan anlat, ancak karşıdakinin anlayabileceği kadar anlatabilirsin” demez mi Mevlana?

Aslında her iki tabirde de ömrü ne uzamış, ne kısalmıştır sultanın. Her ikisinde de sevdiklerini kaybetmenin acısını tadacaktır mutlaka. Aynı gerçeği ifade eden iki farklı sözden biri sultanı öfkelenendirirken diğeri onu mutlu etmekte; birisi genç tabircinin hayatına mal olurken, diğeri yaşlı tabirciyi ihsanlara boğmaktadır. Bizim bu kıssadan da elbette birçok hisse çıkartılabilir. Doğru, dürüst, özü sözü bir olmak bir erdemdir. Ne var ki hiç de kolay değildir. Hem de bu toprakların bir de

“doğruyu söyleyeni dokuz köyden kovarlar” sözü varken.

Küçükken duyduğum bu kıssa daha sonra hayat deneyimi ve bilgiyle birleşince çok işime yaradı. Önceliği dinlemeye ve karşıdakini anlamaya verdim. Onun duygu durumunu ve ihtiyacını anlamaya çalışmanın iletişimi güçlendirdiğini öğrendim. Anlamanın anlatmaktan önce geldiğini, ikisi bir araya gelince de anlaşmanın daha mümkün olduğunu gösterdi hayat bana. Anlatırken doğruluk ve dürüstlükten taviz vermeden, yalana başvurmadan, eğilip bükülmeden, doğru sözleri seçerek “nabza göre şerbet” vermenin bir iletişim becerisi olduğunu kavradım.

Sözün gücünü fark ettim okumayı öğrenince. Edebiyatın edep getirdiğini, söze onun güç verdiğini öğrendim. İletişimde söz, ses ve beden dilinin ayrılmaz kardeşler olduğunu, beden dili ve sesin (ton, durak, vurguyu unutmamak lazım) söze asıl anlamını kattığını defalarca öğrenmem gerekti. Yanlış seçilen bir sözün tıpkı yaydan çıkan ok gibi sadece ağızımızdan çıkana kadar bize ait olduğunu yaşayarak öğrenene kadar ne bedeller ödedim, ne kalpler kırdım, nice gönülden çıktım... Belki daha da kötüsü bunların farkına bile varmadım.

Siyah ve karanın aynı renkler olmadığını, iletişimdeki taraflara bağlı olarak farklı anlamlara geldiğini öğrenmem uzun sürmedi. Beyazın bizde mutluluk, uzak doğuda ölüm anlamına geldiğini, bizlere uğursuzluk getiren baykuşun ise Batı kültüründe bilgelik demek olduğunu bir iletişim kazasında öğrendim. Kulakları açar hale getirmese de sağır ile işitme engelli demenin hem söyleyen hem de dinleyen için aynı anlamları içermediğine; kör yerine görme engelli demenin gözleri açmasa da tepkileri engellediğine tanık oldum.

Ölene karşı hissettiklerimizin ve onunla olan ilişkimizin de “öldü” yerine kullandığımız o sözcük ve deyimlerde kendini daha çok gösterdiğini gördüm. Herkesin mutlaka öldüğünü, ama sevdiklerimizin rahmetli olup ruhlarını teslim ettiğini, bizden olanların şehit olduğunu, düşmanlarımızın geberdiğini, kimilerinin niyazi olduğunu, kimilerinin kurtulduğunu, kimilerinden kurtulduğumuzu, kimilerinin kalbimizde yaşadığını, kimileri imamın kayığına binip tahtalı köye muhtar olurken kimilerinin bize son şakalarını yaptığını öğrendim yıllar içinde. Yüzlerce kere öğretti hayat bana başın dil ile tartıldığını ve nasıl söylediğimin neyi söylediğimden çok daha önemli olduğunu. Hala da öğretiyor. Peki, ya sizler? Sizler neler öğrendiniz sözün gücünden?

BİZİM TÜRKÜLERİMİZ

İçinde bulunduğum tüm duygular ve durumlar ile ilgili neredeyse bir türkü hafızamda bulunur. Olur ya hüznün bir kara bulut gibi çöker üzerime, mutluluktan divane olurum, gurbet çekilmez bir hâl alır, işte o zamanlar kulağımda da türküler yer alır. Çünkü o türkülerimiz sözlerinde ve ezgilerinde yaşanmışlığı barındırır. Kimi sevdiğine kavuşamamıştır yakmıştır bir türkü, kimi sevdiğine kavuşmuştur havalandırmıştır bir türkü, kimi gurbette hasret çekmiştir yakmıştır bir türkü çünkü özlemiştir memleketini, ailesini, sevdiğini, koyununu, toprağını, ektiği bir çiçeği ... Vatan aşkıyla yazılmıştır, kahramanlıklara yazılmıştır, belki de şehitlerimizin ardından yakılmış bir ağıttır o türkü. İşte böyledir bizim türkülerimiz samimidir, doğaldır, gerçektir, yaşanmışlıkları taşır. Türkülerimizde öyle duygular vardır ki sinede durdurulamaz. Gönülden dile dökülür, dilden de gönüllere kazınır. Gönüllere kazınan o türküler de nesillerden nesillere aktarılır. Sonra gün gelir birisi tekrar yaşar o duyguları, açar

bir türkü, o esnada dilde türkü, zihinde hatıralar canlanır. Kimi zaman aşk kağıda yazılmaz, kimi zaman dert kuş kanadı kalemle dahi yazılmaz. İşte bu duygulardır türkülerini meydana getiren. Bazen Leyla olur uğruna türkü yazılan, bazen Elif olur, Ali olur, Zahide olur, Mehmet olur, Mihriban olur ... İsimler değişebilir ama hepsinde bir yaşanmışlık, hepsinde bir duygu vardır. Yazımı Aşık Veysel'den güzel bir türkü ile noktalamak istiyorum. Bir sonraki sayıda sağlıklı bir şekilde görüşmek üzere.

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum ne haldeyim
Gidiyorum gündüz gece

Dünyaya geldiğim anda
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece
...

ACI ŞEKERLER

Sene 2004 öğretmen olarak ilk görev yerim Ardahan Hanak ilçesinin Alaçam Köyü. Kendimde Ardahanlı olduğum için bana uzak olmadığını sandığım ama göreve başladığımda bir o kadar da uzak olduğunu anladığım yer. İlk köye gideceğim gün evraklarımı tamamlayıp heyecanlı bir şekilde yola koyuldum. Araç köye yaklaştıkça merakım da artıyordu. İki saatlik yolculuktan sonra nihayet köy gözükmeye başladı. Yirmi hanelik bir köy, köyün ortasında uzun ince uzanan bir yol, okul yolun tam sağ tarafında, sol tarafta oluk oluk akan köy çeşmesi çeşmenin biraz ilerisinde biriken suları içen inekler, evler tepede, okula uzak. İlk düşündüğüm çocuklar okula gelirken çok zorlanıyordur. İklim koşullarından dolayı kar uzun süre yerde kalır ve yer kaygan olur. Çocuklar okula gelirken ayakları kayıp düşebilirler diye düşündüm. Bir anda kendi çocukluğum aklıma geldi. Bayır aşağı koşmayı çok severdim. Nasılda heyecanla aşağıya doğru koşardım. Oysaki beni ileride kucaklayacak kimse yoktu. Varacağım yerde ilgimi çeken hiçbir şey yoktu ama ben sonsuz bir mutlulukla büyük adımlarla koşardım. Bir anda havalanıp sanki uçacakmışım gibi koşardım. Sonra yer çekimine karşı koyamayıp sert bir şekilde yere çakılırdım. Ani çakılmanın verdiği acı, her acıdan sonra vazgeçmeyip tekrar uçma de-

nemem beni mutlu ediyordu. Hayalperestlik mi beni çocuk yapıyor, Çocuk ruhum mu hayalperest olmamı sağlıyor bilmiyorum ama hayal dünyamda olması mümkün gözükmeyen düşüncelerimi deneyimleyip o güzel inancıma hiçbir darbenin hiçbir olmayışın beni vazgeçirmeyişi beni ben yapıyor. Köy hayalimdeki gibi değildi. Ormanla kaplı bir köy hayal etmiştim. Heidi'nin ve dedesinin kulübesi, kırlarda açan çiçekler hayal etmiştim. Yine uç hayaller kurmuşum. Hayalperest olmak bazen hayal kırıklığı yaratıyor ama olsun kırıklık ve kırgınlıklarda olsa hayal dünyamı seviyorum. Okuldan içeri girip okul müdürüne kendimi tanıttım. "Müdür, Hoş geldiniz Hocam ben de sizi bekliyordum. Okulda toplam öğrenci sayısı otuz ve birleştirilmiş sınıf (1.2.3.4.5. sınıflar tek sınıfta) ana sınıfı için yedi öğrenci var. Okulda toplam iki sınıf var birisini ben kullanıyorum diğer sınıfta odunluk ve kömürlük olarak kullanılıyor" İsterseniz sınıfa bakalım. " evet, ikinci hayal kırıklığımı da yaşamıştım. Biraz moral bozukluğuyla" Olur,Hocam bakalım. " dedim. Odunluk yapılan sınıfı anasınıfi yapmak için kolları sıvadık. Sınıf boyandı. sınıfa halı ayarlandı. Kendim sınıfın duvarlarını süsledim. Masa ve sıra ayarladık. İstedğim gibi olmasa da ortaya bir şeyler çıkmıştı. Sıra çocukların okula gelmesi ve bir

an önce İlk öğrencilerimle tanışıp onlarla etkinliklere başlamaktı. Çocukların okula geleceği gün erken bir saatte okulda olup onları sınıfta tek tek karşıladım. İlk gün ağlayan, okula gelmek istemeyen çocuklar olur diye düşündüm ama hiçte öyle olmadı. Hepsi mutlu bir şekilde bana bakıyordu. Çocuklar şimdilik sınıfımızda materyal ve oyuncak yok ama zamanla onlar da olacak. Sonra tek tek isimlerini sordum. Biraz çekingen tavırlarla isimlerini söylediler. İlk önce onlara sevdiğim bir çocuk şarkısı söyledim. Ardından bir hikâye okudum. Şarkı ve hikâyeden sonra onlar da ben de daha rahattık. Sonrasında resim yapmaları için çantamdan pastel boya alarak çıkartıp çocuklara dağıttım. Resim kâğıdı almak için sınıftan dışarı çıktım. Geri döndüğümde Çağrı ve Aslı adında ki öğrencilerim ağlıyordu. Ağızları boyalıydı. Çağrıya yaklaşıp “Çağrı neden ağlıyorsun?” Çağrı” Bu şekerler çok acı ” O an ne söyleyeceğimi bilemedim. Çocuklar daha önce boya ile hiç tanışmamışlar. İlk şeker deneyimleri, boya ile şeker sanıp yemişler. Aslı ve Çağrının ağızlarını yıkayıp bol su içirdim. Çocuklar bunlar şeker değil pastel boya. Pastel boya elime alıp kâğıdı boyayarak gösterdim. Kâğıda çizdiğimiz resimleri bunlarla renklendireceğiz. Aslı “Öğretmenim renkli şekerler de var mı ” “Evet var.” cevabıyla

bu konuyu kapatmak istiyordum. Olayın şokuyla dersi tamamlamaya çalıştım ve kafamda geçen onca düşünce beni rahat bırakmadı. Ders sonrasında kendimi dışarı atıp yürüdüm. Orada olmanın gururu bir anda utanca dönüşmüştü. Bir çocuğun bana hissettirdiğini hiçbir yetişkin hissettirmemişti. Bir çocuk bize ne öğretir? Bir çocuk bize masumiyeti öğretir, insanlığı öğretir, sevmeyi öğretir, karşılıksız sevmeyi öğretir. Daha ilk günden öğreneceğim çok şey olduğunu öğrenmişim. Hayatıma dokunan bu minik eller, sevgi dolu bakışlar, ürkek ama umutlu bakışlar bana çok şey öğretecekti. Hiç böyle suçlu hissetmemiştim kendimi. Neredeydik biz? Hangi çağdaydık? Hangi hiçliğin içinde yok olmuştuk? Gözlerimiz neden görmez olmuştu? İçimi iliklerimi saran heyecanın yerini derin bir umutsuzluk kaplamıştı.

Koşar adımlarla geri dönüp bütün kalbimle özür dilemek istedim. Çocuklar, defalarca özür dilerim! Çoğu insan adına özür dilerim! Bir tarafta istediği an istediği çoğu şeyi elde eden çocuklar varken şu hayatta şekerini tatmayan çocuklardan özür dilerim. Çağrı’dan özür dilerim, Aslı’dan özür dilerim. Çikolatanın tadını bilmeyen kakao işçisi Afrikalı çocuklardan, insanlıktan özür dilerim.

RASTGELE YALNIZLIK KULÜBÜ

Gökyüzünde dolunay var bu gece. Karanlık odama ışıklar saçıyor. Camı açıp kafamı dışarı çıkardığımda, hayatımda ay gibi olmak istediğimi düşünüyorum. Bu hayatta her gece insanlığa ışık tutabilen... Yahut güneş gibi olabilmek isterdim bu hayatta. Her gün insanlığı ısıtabilen... Şimdi bunları yazarken bir yandansa odamı ışık içerisinde bırakan, aya bakıyorum. Sonra kafamı kaldırdığımda gölge gibi gözüken, kocaman bir dağın arkasında kayboluyor. Sonra bir yıldız takılıyor gözüme. Tek başımıza, sessiz bir gecede baş başa kalıyoruz onunla. Gökyüzünde yalnız başına duran bir yıldızım ben. Neden geldim, nereye gidiyorum? Bilmiyorum. Yine kendi yalnızlığında kayboluyorum. Sorularımızı ve dertlerimizi paylaştığımız Rastgele Yalnızlık Kulübü'ne hoş geldin sevgili yalnız.

Bu ay beni en çok etkileyen şeylerden bir tanesi de okuduğum kitapta geçen bir bölüm oldu. Akgün AKOVA Elimi Tut Yeter adlı eserinin 23. Sayfasında şöyle söylüyor: “Kimi gün yeryüzünün, yan yana gelmiş iki elin içinde soluk alıp verdiğini duyum-

sadım. Korkunun ve yalnızlığın el ele tutuşularak yenileceğini fark ettim. Aşkın ellerle kutsandığını, emeğin ellerle yüceltildiğini anladım.” Şimdi dönüp aynı bölümü yeniden okuyorum, sonra anlam veremiyorum çözümü bu kadar basitken insan olabilmenin, neden halen bunu başaramadığımıza anlam veremiyorum.

Geceleri artık uykum tutmuyor. Ne zaman, nasıl bu hale geldik? Anlamıyorum. Neden insanlar sırf ten rengi yüzünden hayata gözlerini yumuyor? Anlam veremiyorum. Sonra gözlerimi kapatıyorum. Kendimi bir anda farklı bir ortamda buluyorum. 2 çocuğum var, evde beni bekliyorlar. Dünyalar güzeli bir eşim var. Elimde bir demet çiçek, eve doğru yavaş yavaş yürüyorum. Akşam çocuklarıma anlatacağım hikayeleri düşünerek, dalgın dalgın eve doğru giderken, birisi durdurup dalga geçiyor benimle ten rengim yüzünden. Aslında babam anlatmıştı, “yıllardır böyle yaparlar oğlum bize” diye. Gözlerim yaş içerisinde eve ulaşıp, çocuklarıma hissettirmemeye çalışıyorum. Eşimin yanağına küçük bir buse bıra-

kıyorum. Sonra çocuklarımla oyunlar oynuyorum. Küçük çocuğumun canı dondurma çekiyor. Kıramıyorum almaya gidiyorum. Sonra bir ses duyuyorum. Yerde kırmızı bir leke oluşuyor. Yolda birisi arkamdan vuruyor beni. TEN rengimden dolayı sırtımda bir demir parçasının verdiği acıyı hissediyorum.

Kalkmam lazım, çocuğum beni bekliyor. Canı dondurma çekmiş. Ona dondurma götürmem lazım ama hava soğuyor, yoksa sadece ben mi üşüyorum? Bilmiyorum. Gözlerim kapanıyor. Bu hayatta tek istediğim, ailemle birlikte huzur içinde yaşamaktı ama şimdi ölüyorum. Neden bilmiyorum. Affet beni oğlum! Dondurma alamadım sana!

Gözlerimi açtığımda kendimi nefes nefese buluyorum. Hemen gidip camdan kafamı çıkarıp, derin derin nefes almaya çalışıyorum. Yıldız orada bana bakıyor. Sanki bir tek o anlamış gibi beni. O da mı kabus görüyordu bilmiyorum. Bir daha uyuyamıyorum gece boyunca. Aklıma kitapta okuduğum şu cümle geliyor: “Korkunun ve yalnızlığın el ele tutuşarak yenileceğini fark ettim.”

Sonra bir dünya hayal ediyorum gece boyunca. İnsanların ten renklerinden dolayı ölmek zorunda olmadığı, herkesin eşit, herkesin ele ele tutuştuğu, kadınların öldürülmediği bir dünya hayal ediyorum. Asansöre binince içerdeki kişiye rahatça gülümseyebileceğimiz, gece yarısı rahatça gezebileceğimiz, poz verirken yapılan sahte gülüşler gibi olmayan gerçek bir hayat hayal ediyorum çünkü Oğuz ATAY’ın dediği gibi: “Alışamadım Olric. Alışamayacağımda.”

Huzurlu, mutlu, sağlıklı bir gelecek dileğiyle... Şimdi gidip yeniden gözlerimi kapatacağım. Göreceklerimizden korksam da insan olabilmek için bunu yapmam gerek. 11 ay oldu sevgili yalnız. 11 aydır dertlerimizi paylaştık hep birlikte.

Eğer bir gün gözlerimi kapattıktan sonra geri açmazsam kızma bana. Belki artık bu acılara dayanamamışım kim bilir? Kendine iyi bak sevgili yalnız... Sevgiyle, merhametle kal... Rastgele Yalnız insandan bu aylık elveda...

ŞİİRİM GELDİ

Mevsimine yakışmayacak şekilde karanlık bir haziran başladı. Bir metafor yok cümlede. 1 Haziran günü sıcaklık mevsim normallerinin çok altında ve sağanak yağışlı bir gece uyutmadı bizi. Sonra sanki yaptığı yanlış hesaba çeker gibi, güneşini gösterecekti bize. Ve yalnızca bir hafta sonrasında 'normalleşme' sürecine girecekti Haziran.

Oysa hesaba çekilecek daha katil aylar vardı; Nisan ve Mayıs. Bu aylar virüsü de alıp koca bir ork ordusu gibi yayılmaya devam edecekti. İsmi lazım değil, bu aylardan biri, benim de yakın çevremden birini alıp götürdü karanlık dünyaya. Yoğun bakımlarda, makinalara bağlı günlerce mücadele edip, tüm sevenlerini alıştırdıktan sonra yokluğuna, ciğerlerinin güçsüz kalmasına ve de kötü dünyaya yenilip gitti bu anne. Ve bu gidiş aklıma üç yıl önceki başka bir gidişi hatırlattı bana. Bu sefer başrolde virüs yerine tümör vardı ama mekân yine aynıydı; akciğer. Ve veda eden bu kez, babamdı. Sonra içimdeki bu duygu yükü bana işte bu satırları yazdırdı.

'Hepimiz birer engelli adayız' der gibi
Hepimiz birer öksüz, yetim adayız aslında.

Hayat adil değil,

Hayat arkasından yetişilmemesine akıyor, sonu belirsiz bir yarış gibi.

Ve birilerinin zamanlı ya da zamansız bu hayattan nefesini çekmesi gerekiyor.

Bu kimi zaman birinin arkadaşırken, birinin de anne babası, evladı değil midir aslında?

Kimi zaman da nefesi biten, yorulduğu için yarıştan çekilen bizim canımız değil midir?

Bunca zaman 'evinde, yaşıyor' dediğimiz, 'canı hep sağ olsun' dediklerimiz değil midir bazen de?

Hiç sesini duymasak bile haberini aldığımızda 'çok şükür hayatta' dediklerimiz?

Kimi zaman telefonunda okunmamış mesajlar bırakırlar bize geride,

Kimi zaman son duyduğumuz sesi yankılanır dimağımızda.

Kimi zaman omuzlarımıza kaldırılmaz, taşınmaz yükler kalır

Kimi zaman küllerinden var oluruz dimdik, hayata. Biraz daha zaman geçince yerini doldurmaya, yokluğunu unutmaya çalışırız,

Sanki mümkünmüş gibi.

Arkadaşlara sığınır, hobiler ediniriz makûs talihe inat
Üç beş kadeh bittiğinde acısını hiç yaşamamış sayarız.

Daha büyük mutluluklarda, anlık hazlarda, ayıplı anılarda

'acaba beni görüyor mu?' sorusunu duyduğumuzda içimizden kulaklarımıza

Yine alır bizi bir hüznün.

Gitti işte, tam şimdi bir yıldız daha kaydı.

Yıldızını da alıp gitti bugün bir anne

Yarın bir baba

Öbür gün kardeş

Yıllar içinde dostlar, komşular, en sevdiğin öğretmenin, mahallenin bakkalı

Saçını en güzel kesen berber, kendine yolunu seçtiğin lider,

Resmini gazetelerden kestiğin ünlü, adını hiç duymadığın bir emekçi...

Gidiyorlar.

Bazen erken, bazen vakitsiz ama hep yürekler dağılarak.

Evet, gözlerim dolu, evet sesim titrek. Evet, koyup gitti üç evlat ve dağ gibi güçlü bir eş, benim babam. Ve acısı, her yeni gidişte katlanarak artıyor kalbimde. İster karanlık dünyaya gidenler ister hayallerinden gidenler ister sevdasından vazgeçenler... Benim acım tazeleniyor her seferinde.

Nefes alabilmeyi yaşamak zannettiğimiz günler artıyor. Haklı 'evde kal' çağrularına yanıt verip, balkonda çiçeklerimiz arasında kahve içebilmeyi ödül sayıyoruz. Ve hatta tam mutlu olacağımız zamanlarda yasak olan sokağa çıkmanın, tam da birilerine 'elveda' demek için el sallamak zamanı geldiğinde bitmesini bile yaşamak sayıyoruz bugünlerde.

Sonra bırakıp gidilen insanları, sıfatları düşünüp 'bırakmamalıyım, sahip çıkmalıyım' dediğimiz bir an geliyor. Ve bu an bize hayatın renklerini gösteriyor. Renkleri görebilen gözlerin, ağlamak dışında da işlevlerinin olduğunu. Duyularım, duygularım, anılarım, hayallerim... Hepsi yerinde diyebilmeyi. Ve sonra karanlık başlayan yaza inat, gülen güneşi görme çabasıyla alıyorum kalemi, döküyorum dizeleri.

Siyahı çok severim ben,

Beyazı ondan da çok.

Ama dikkat ettim, tüm giysilerim gri.

Koltuklarım, halılarım... Hepsinde biraz gri.

Sanki ne beyazın umudu tam oturmuş üzerime

Ne de siyahın karanlığı.

Aslında beyaz umut etmek istiyormuşum da hep bir siyah engel oluyormuş gibi.

Pencereyi açıyorum

Her yer mis gibi yemyeşil.

Ağaçların yaprakları, çimenler, hatta halı saha bile.

Sonra sonbahar geliyor,

Yapraklar dökülüp, çimenler sararıyor, halı saha

kapanıyor.

O zaman şunu fark ediyorum

Ben doğayı kahverengiyken de seviyorum.

Bir olmazsa olmazım var, deniz.

Herkesin ruhunu dinlendiren, mavi.

Hâlbuki bilen bilir, o mavi denizin rengi değildir.

Biraz gökyüzünden çalar,

Biraz da atmosfer denize oyun oynar.

İçindeki minik hidrojen ve oksijenler de güneşi denize mavi kırar.

Kışın gidersin mavi olmuş gri, bazen kirli.

Bazen tertemiz bir deniz bulursun, şeffaf.

Ama her renginde dingin bir ruh yapar seni iyot.

Hayatın yorgun renklerini mavi yapar.

Vitaminlerimizin bile sevgilisi bir renk vardır, sarı.

Kimisi sarılarda saklıdır,

Kimisi güneş yoksa kendini yok sayar

Küser 'Bana ne oynamıyorum' der.

Gözlerini kamaştırırsa da böyle dimdik ona bakamasan da

Bilirsin ki onsuz sen de var olamaz, küsersin hayata vitamin misali.

Görüyorum ki hayat renkli

Hayat her şeye rağmen cıvı cıvı.

Sıcağı, soğuğu var hayatın renklerinin, insanlar gibi.

Hangisine derdini anlatsan

Sanki ona göre şekillenir yaşayacaklarını.

Ama bilirim ki en güzeli ılık olandır renklerin.

Hepsini, tüm renkleri karıştır,

Rengârenk yaşa.

Güzel şiirleri bol olan hayat dileğiyle...

ARKA BALKON

Değerli Gültekin YAZGAN 'ın
"AÇIKLAMA" Şiirine ithafen,

Açık söylediklerimde var, gizlediklerimde
Gizlisiz insan olur mu?
Doğru söylediklerim de var, yalan sözlerim de
Sakladıklarım ezer, katıtır içimi
Gizliler sizden değil kendimden
Yalanlarım
Yalanlarım aldatır yalnız kendimi
Bunlarsız insan olur mu?

Saygılarımla,

Hadi gel her şeyin eşit olduğunu düşünelim:
Herkes aynı boyda, herkes aynı kiloda
herkes aynı gelire sahip, herkes aynı hayallere
Ve elbette
herkes aynı acıya, aynı kedere...

Seçme hakkın yok!
Her şey zaten senden çok önce belirlenmiş
Hiçbir şey sana özel değil
Sürpriz yok,
Sevinç yok,
Risk yok,
Korku yok,
Heyecan yok...
Ne olacaksa, ne olduysa
O, herkes için

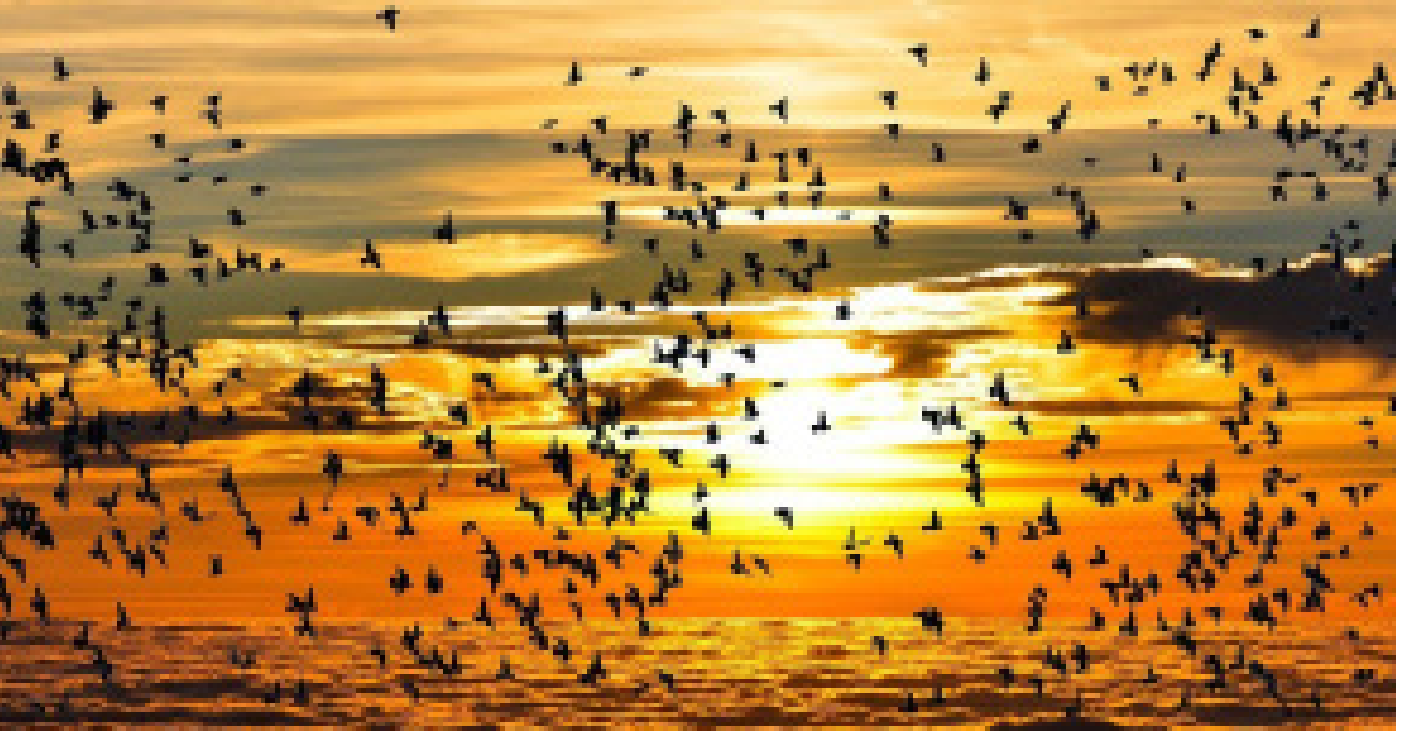
Düşün,
Ne önemi kalır saçın uzun mu kısa mı,
Ne önemi kalır tenin beyaz mı kara mı,
Ne önemi kalır görmenin duymanın,
Ne önemi kalır yürümenin koşmanın.

Bir gün pencereye bir güvercin konsa mesela
O, orada küçük bir yuva yaparsa
Bir de yumurta
Tüyü tenine dokunur
Gübresi burnunu yakar
Güvercinin orada olduğunu bilirsin
O her yerdedir

Sanki bilerek dağıtır etrafı.
-"Buralar benim yerim!" demek, hatta imza atmak
için gibi.
2-3 hafta sonra başka bir telâşın sesini duyarsın.
Yumurtalar çatlamıştır, yavrular çıkmıştır.
Anne ve baba güvercin, yavrularına kursak sütü verir
Hissedersin...

Her şey eşit herkes aynıysa eğer,
Herkes'in balkonunda aynı serüven mi yaşanmıştır o
zaman?

Hissettiklerin içini sıkıştırır, birileriyle paylaşmak
istersin,
yapamazsın

gizlersin

Ya olmadıysa,

Onların balkonlarında mucize gerçekleşmediyse.
Belki birisi arka balkonundan bahseder diye
Kuşlardan; mesela güvercinden, serçeden, baykuşlar-
dan
Hatta yetmez karıncadan fareden örümcekten bahse-
dersin ama mucizeden söz etmeden...

Korkarsın

Ya sen farklıysan diye

Belki de farklı olmaktan korkmazsın da
Onların farklılıktan korkup
Senden uzaklaşmalarından korkar, susar saklarsın
mucizeleri

O kadar sığınır tutunursun ki kendi yalanına
arka balkonundaki mucizenle yalnız kalırsın
Korkuların seni zapt eder ona itaat edersin.
Konuştukça onlarla, hiç duymazsın benzer mucize
hikayeleri.
Benzer hikayeler duymak, birbirinizin aynı olduğunu
bilmek istersin.
Ama olasılıksızdır onlar için bu mucize. Belki de
ondandır bahsinin bile geçmemesi.
Farklısın, belki özel...
Sadece senin balkonunda gerçekleşmiştir bu mucize

Düşünür düşünür ve sonunda

Kızarsın, hatta öfkelenir.

Onca ev varken niye senin evinin balkonunu bulduk-
larına hiddetlenirsin.

İçin yeniden sıkışır dayanamazsın. Balkonundaki
mucizelerden kurtulmak istersin.

Uçmalarını seni terk etmelerini dilersin.

Bulduğun bir sopayla kovalarsın onları,

Öyle, acemice, havada bir sağa bir sola...

Kuşlar balkondan çıkmak yerine eve girer odalarda

uçarlar. Sende peşlerinde

masaya, sandalyeye, kapıya çarpa çarpa kovalarsın
onları.

Nihayet kapıya yönlendirdiğinde

Kuşlar, sopan ve sen çıkarsınız dışarı

Yalanlarının yarattığı duyguların seni yalnız bırakır
şaşar kalırsın.

Elindeki sopanın sağa sola çarpa çarpa sana yol gös-
terdiğini hisseder rahatlar güvenirsin ona.

O vakit kuşlar gibidir için, yüreğin kanat çıkar.

Gözlerin ışık saçar diğerlerinin arka balkonlarına

Kimi yok sayar görmezden gelir

Kimi kovalar çığlık atar

Kimi kabul eder ama temizlemek ister

Kimi de hoş görür, yavrulara bakar

Mucize sensindir arka balkonunda

DÖRT MEVSİM

Kimsesiz şehrin yorgun bekçisidir yüreğim.
Dalgın sokak lambası tek vefalı dost...
Derin nefesler en yakın şahidim.

Siyah gecelerin, gölgesiz gündüzlerin,
Hırçın misafiridir kar tanesi.
Yüzüme hücum eder,
Koparmak için tenimi.
Buğulu gözlerim kısık, dişlerim titrek,
Kulağımda rüzgârın sesi.

Ve zihnimde eriyen koyu beyaz buzlar,
Gözlerimden yaş olur taşar.
Usulca terk eder zemheri, tahtını güze.
Sokak lambası eder ahu-zar.

Sarı yaprak son buseyi alır dalından,
Ayrılığın sesi damarlarına işler.
Süzülür baygın, biçare...
Koparılmıştır yârinden,
Hüznü toprağın bağrına işler.

Ve yine gelir ayaz, hiç gitmemiş gibi.
Issız kaldırımda bulur bedenimi,
Tutar yakamdan, sarar kollarımı.
Koyuvermeye niyeti yokmuş gibi.

Burada dört mevsim var,
Ruhum şaşkın, hayallerim firar.
Gönlüm virane, umutlarım tarumar.
Burada dört mevsim var,
Kış, sonbahar, kış, sonbahar.

ÇOBAN YILDIZI

Haftanın son ders zili çaldığında Bozcaada Atatürk İlkokulu'nun bütün öğrencileri şimşek hızıyla bayrak merasimi için bahçedeki yerlerini almak üzere sınıflardan fırlamıştı bile. O gün öğlene kadar yağmur yağmış şimşekler çakmıştı. Öğleden sonra sanırım bulutlar Nisan ayında olduklarını hatırlamış ve biraz utangaç biraz isteksiz başka kara parçalarına doğru dağılmışlar mavi gökyüzünü ve güneşi adanın üzerinde bırakarak Bozcaada'ya veda etmeye başlamışlardı. İki arkadaş için bu büyük bir nimetti. Çünkü bu mevsim, yağmur sonrası mantarlar çıkarıldı. Vangel ve Zafer bütün haftayı Göztepe'ye mantar toplamaya gitmenin hayali ile geçirmişlerdi. Üstelik gün boyu da her şey onların istediği gibi gelişmişti. Tüm gece ve öğlen saatlerine kadar yağmur yağmış sonra bulutlar dağılmaya başlamış ve güneş yüzünü göstermişti. Kırlarda çimler parlak, açık yeşil renkleriyle üzerlerinde yağmur damlaları ile daha bir canlı daha bir yeşildiler. Mantar filizleri güneşle birlikte boyunlarını yavaş yavaş kaldırmaya çimenlerin ve toprağın arasından gökyüzüne doğru yükselmeye başlamışlardı bile. İki çocuk da bunu gayet iyi biliyordu. Bir an önce Göztepe'ye tırmanmaya can atıyorlardı. Vangel elbette Zafer'e göre bu konuda daha deneyimliydi. Babası koyun yetiştirdiği, çobanlık yaptığı için onunla birlikte sürekli kırlara çıkıyor yabani otlar ve ağaçlar hakkında babasından bolca şey öğreniyordu. Hep bir ağızdan coşku ile istiklal marşını okudular. Okul müdürü hafta sonu ödevlerini yapmaları ve sokaklarda yaramazlık yapmamaları konusunda tembihleri bol bir konuşma yaptıktan sonra yüksek sesle iyi tatiller çocuklar dedi. Onlarda hep bir ağızdan sağoooll diye bağırarak okulun bahçe kapısına koşmaya başlamışlardı bile. Vangel

ve Zafer daha önce konuştukları üzere önce Zaferlerin evine doğru okuldan ayrıldılar. Gerçi ikisi de Rum Mahallesinde oturuyorlardı. Evlerinin arasında birkaç sokak vardı sadece. Çınaraltı kahvesinden Zafer'lerin evine uzanan hafif yokuş dümdüz sokağa hızlı adımlarla girdiler. Sadece şarap fabrikalarının yanından geçerken jelatin kağıdı bulur mayuz umuduyla yavaşladılar o kadar. Onlar da tüm ada çocukları gibi jelatin kağıdı biriktiriyorlardı. Bunları çilli oynarken ya da aşık atarken sermaye olarak kullanıyorlardı. Bu sefer elleri boş geçtiler fabrikaların arasından. Zafer yolda beyaz yaka siyah önlüğü çoktan çıkarmıştı bile. Hızla eve daldı çantasını önlüğünü bıraktıktan sonra annesine seslendi. -Annee biz Vangel'le Göztepe'ye mantar toplamaya gideceezz. -Önce karnınızı doyurun gel Vangel sen de içeri. -Hayır anne aç değiliz cici annemden bir şeyler alırız. Acele etmemiz lazım. Deyip kapıdan dışarı fırladı. Koşar adımlarla Atina Teyzenin kapısını açıp sofraya daldı. Sofranın ortasında duran masanın üstünden adeti olduğu üzere saç örgü paskalya çöreklerinden ve en sevdiği un kurabiyelerinden bir peçeteye sardı. Sonra da olabildiğince yüksek sesle Cici anneeee kurabiyeler azaldımı. Diye bağırdı. Vangel'de bütün bu olan biteni olanca sakinliği ile izliyordu. Atina Teyze bakayım ne kadar aldınız az almışsındır sen dur elmalı kurabiyeler fırında onlardan da sarayım dediyse de Zafer ve Vangel çoktan sokakta yol almaya başlamıştı bile. Sadece arkalarından hava kararmadan dönün diye seslenebildi Atina Teyze.

İki arkadaş Göztepe'ye tırmanırken Vangel babasından öğrendiği bilgileri adeta bir uzman

Zafer ERBAŞLAR

havasında Zafer'le paylaşıyordu. Zehirli olmayan mantarın nasıl ayırt edildiği, osuruk mantarı* görünce etrafa daha dikkatli bakmanın gerektiği çünkü osuruk mantarı varsa etrafta mutlaka kuzu kulağı mantarının da olacağı gibi bilgilerdi bunlar. Zafer bir an Vangel'e dönerek fark ettin mi kekelemiyorsun. Benim gibi konuşuyorsun dedi. Vangle'de -Ee ee ee evet dedi. Aa ama şi şi şimdi yi yi yine ke ke kekeledim.

-Olsun demek isteyince kekelemeden konuşabiliyorsun. Hem Fatma öğretmen ne dedi öyle birden düzelmez çalışmaya devam etmelisin demedi mi? Hadi onun dediği gibi yapalım bağıra bağıra konuşalım hiç durmadan. Üstelik Recep Dayı da söylemişti sana mücadele etmelisin insan istedikten sonra tüm zorlukları yenebilir. Senden daha güç engeli olan çocuklar var onlar da vazgeçmeden çalışıyorlar engellerine rağmen zorlukları aşmak için. Senin durumun onların yanında engel bile sayılmaz sadece öğretmenlerinin ve hekimlerin söylediklerini yapmaktan sakın vazgeçme.

Recep Dayı okulun hademesiydi. Oğlu Harp Okulunda okuyordu. Çocuklar onu, o da çocukları çok sevdi. Oğlundan kalan dünya çocuk edebiyatı kitaplarını onlara hediye etmeye bayılırdı. Zafer sanki kendisi de kekememiş gibi bağıra bağıra bunları Vangel'e anlatırken birden durdu. Bulduuum ilk ben buldum diye şimdi daha gür bağırıyordu. Vangel sakin kendinden emin adımlarla Zafer'in yanına geldi. Hayır o kuzu kulağı değil görmüyor musun osuruk mantarı bu dedi. Zafer'in sevinci yarım kalmıştı ama olsundu. Osuruk mosuruk ilk ben buldum mantarı işte dedi bu sefer sessizce. Vangel güldü tamam tamam sen buldun haklısın dedi. Tepeye tırmanmak onları hem yormuş hem acıktırmıştı. Atina Teyzenin harika çöreklerini, un kurabiyelerini mideye indirmeye başladılar. Sonra sırt üstü uzandılar çimenlerin üzerine. Vangel'in babası hayvanlar ve bitkiler hakkında pek çok şey biliyordu. Üstelik çok güzel hikayeler anlatırdı. Vangel babasından öğrendiklerini arkadaşları ile pek paylaşmazdı. Kekelemek onu çok rahatsız ettiği için okulda çok konuşmazdı. Daha çok okuldan sonra birkaç arkadaşı ile yalnız kalınca bunları paylaşmayı tercih ederdi. En çok da Zafer'le. Göztepe'de çimenlerin üzerine sırt üstü uzanmış bu iki çocuk bulutları izlemeye başladı. Zafer bir ara söylesene Vangel bu üstümüzdeki bulutlar her yerden görülebiliyor mu acaba? Nasıl yani dedi Vangel. Yani mesela Bursa'da dedem de şu kupez** balığına benzeyen bulutu görebiliyor mudur? Vangel bir süre sessiz kaldı. Sanki düşünüyormuş gibi ama aslında

başlarının üstündeki bulutu kupeze benzetmeye çalışıyordu. Bir süre sonra evet dedi görebiliyordur bence baksana ne kadar yukarıda. Epeyce bir zaman sessizce bulutları mavi gökyüzünü seyrettiler. Neden sonra Vangel bak dedi sol eliyle işaret ederek Çoban Yıldızı bu. Henüz hava tam kararmamış olduğundan Zafer bulmakta zorlansa da nihayetinde gördü. Vangel; biliyor musun bu Çoban Yıldızı olmasa babamlar evlerine dönemezmiş. Neden diye merakla sordu Zafer. Biraz ürkmüştü kırlarda ormanlarda kalmak eve dönememek ne kötü diye geçirdi içinden. Babam dedi ki kır perileri varmış doğada onlar hep yalnız oldukları için çobanları tatlı sözlerle güzellikleriyle pek güzel yiyeceklerle kandırıp yanlarında kalmaları için kandırırlarmış. Zavallı çobanlar da evlerinden çocuklarından ayrı yaşamak zorunda kalırlarmış. Eee peki Çoban Yıldızı nasıl yardım ediyormuş dedi heyecan içindeki Zafer. O her gece mutlaka aynı yerde durmuş. Her gece illa ki görünürmüş. Onu gören çobanlar bir evleri çocukları olduğunu hatırlar kır perisinin tatlı sözlerine hediyelerine kanmazlarmış. Zafer sevinç içinde o halde biz kırlarda kalmayız değil mi?

Çoban Yıldızını çoktan gördük dedi. Vangel kahkahalarla güldü buna. Zafer yine Vangel'e dönüp peki dedi dedem Çoban Yıldızını da görebilir mi? Benim bu adada onu çok özlediğimi beklediğimi hatırlaması için yardım eder mi? Vangel yine kısa bir sessizlikten sonra bence kesin görüyordur. Hem bulutları hem yıldızları. Bu cevap Zafer'in içini sevinçle doldurdu. Bulutları izleyen başını arkadaşına çevirdi fark ettin mi epeydir kekelemiyorsun dedi. Vangel yine biraz durakladı sonra evet dedi evet fark ettim. Hiç teklemeden billur bir pınar gibi akıcı konuşarak. Dönme vaktinin geldiğini ikisi de hissetmişti. Ağır ağır yerlerinden kalktılar evin yolunda itişe kakışa kıkırdayarak yokuş aşağı hızlı adımlarla ilerlediler.

Evet bugün yine gökyüzüne bakıyorum bulutlar aynı bulutlar, yıldızlar aynı yıldızlar. Vangel'se kim bilir dünyanın hangi coğrafyasında neler yaşıyor. O günlerden öğrendiğim ise nereye giderseniz gidin nerede yaşarsanız yaşayın başınızın üstünde size iyiliği, güzelliği, doğruluğu ve elbette sevdiklerinizi hatırlatacak bir Çoban Yıldızınız olsun. Sakın unutmayın Çoban Yıldızı tüm evrenlerden görülebilir. Sağlıcakla kalın. Tepkisiz kalmayın.

Öneri: Cesaret nedir diye bir gerçek uzmandan dinlemek isterseniz Ruhan Maral'ın Cesaret Yönetimi eğitimini Vizgo.net üzerinden izleyebilirsiniz.

KENDİMİ DÖNÜŞTÜRÜYORUM

Merhaba Canlar, Can Dostlar...Kendimi Dönüştürüyorum başlıklı yazı dizimin ikinci yazısıyla karşınızdayım. Yazıma başlamadan önce sizleri sevgiyle kucaklıyorum. Sevgiyle kucaklıyorum olanı, olmayanı; geleni, gideni, döneni, sevgiyle kucaklıyorum her şeyi...

Hayat bir akış... Bu akış içerisinde küçük kesitler birleşerek büyük resmi oluşturuyor. Bazen büyük resmin farkında olurken, bazen de küçük kesitlerde yolumuzu kaybedebiliyoruz. Bir araya geldiğinde harika bir resme dönüşen küçük kesitler yaşanırken olumsuz da algılanabiliyor. Benim hayatımda da böyle olduğunu fark ettiğimde bir hikâye ile karşılaştım: İhtiyar Adam ve Beyaz Atı. Sizlere de bu hikâyeyi okumanızı tavsiye ediyorum. Hikâyeden öğrendim ki karşılaştığımız durumlarda bakış açımız “şu an olan bu” şeklinde olmalı, olana ne bir yorum ne de bir anlam eklememeli.

Hayal gücü bilgidен daha önemlidir. Çünkü bilgi sınırlıyken, hayal gücü tüm dünyayı kapsar.

Albert Einstein

Ne güzel anlatmış Einstein hayal gücünün önemini. Kendinize hiç sordunuz mu ne kadar sıklıkla hayal kurduğunuzu ve bu hayalleri gerçekleştirmek için

hangi adımları attığınızı? Sınırsız hayal kurabiliriz ancak hayallerimiz hep hayal olarak mı kalıyor? Hangi hayallerimizin gerçekleşmesini gerçekten istiyoruz? Öğrendim ki hayal kurmanın da bir şekli varmış. Hayalini kurduğumuz şeyi gerçekten istiyorsak en ince detayına kadar hayal etmeliymişiz. Hayal böyle kurulduğunda gerçekleşmesi için gerekli olan adımlar da kendiliğinden ortaya çıkıyor zaten.

Müzik ruhun gıdasıdır...

Atasözü

Nasıl hissettiğinizi yedikleriniz belirler. Müzikte atasözünde belirtildiği üzere bir gıda ise hislerimizi etkilemesi kaçınılmaz. Ne yediğimize dikkat etmemiz gerektiği gibi ne dinlediğimize de dikkat etmemiz gerekiyor. Siz ne tür müzikler dinliyorsunuz ve dinlediğiniz müzikler size kendinizi nasıl hissettiriyor? Öğrendim ki canlı, pozitif müzikler dinlediğimde daha enerjik, mutlu oluyorum ve işlerimi yapmak için kolaylıkla harekete geçebiliyorum.

Evet Canlar, bu sayımızda sizlerle akış, hayaller ve müzikle ilgili farkındalıklarımı paylaştım. Bol bol gerçekleştireceğiniz hayaller kurduğunuz, müzikle birlikte akışta olduğunuz bir ay dileğiyle sevgiler...

İÇİMDEKİ KIVRIMLI YOLDU BENİ DÜZLÜĞE ÇIKARAN

Bir ben vardı bende benim tanıdığımı sandığım ama oldukça yabancı kaldığım. Biraz filmi geri sarıp, eski bene doğru usulca yol alacağım. Ne vakit başımı çevirsem ilk yıllarıma, Boynunu tutmuş, ağrı çeken bir ben çıkar karşıma. Babamın yaptığı minik bir yer soframız vardı. İlk okuma yazmalarımı, bol eğilmeli bir duruş içinde hep onun üstünde yapardım. Ağrımak için an kollayan boynum özellikle ödevlerimi yaparken beni kiskacına alır, yere doğru yatırır, uzun süre tavana baktırırdı. Yıllarca boyun, omuz ve sağ kol arasında sıkışık yaşadım. Çekilen filmler, manyetik rezonanslar ve tomografi-ler neticesinde doktorum bir gün duyduktan sonra anlamaya çalışmakta zorlandığım o cümleyi söyledi. “100 yaşında ki bir insan omurgasına sahipsin kızım.”

Bu neydi şimdi?

Önce bir jel ve masaj uygulamasıyla başladı uzun yıllar sürecek olan tedavim.

Kas aralarına atılan iğnelerden masaj uygulamaları-na, kaplıcalardan, fizik tedavilere, ilaçlardan yüzme-ye varana dek yıllarca her türlü metodu denemiştim. Fakat yıllar geçtikçe sağ kolum iyice kontrolümden çıkmaya başlıyordu.

30 yaşına yaklaştıkça, saçımı yıkayamaz, domates kesemez olmuştum.

Doktorum beni takibe almıştı. Altı ayda bir film çektirip boynumun daha da kötüye gidişine tanıklık ediyorduk.

Bu durum hem beni hem de ailemi fazlasıyla üzüyor ama elden de bir şey gelmiyordu. Tek çare riskli bir ameliyattı. Ama doktorum yaşım genç olduğu için ameliyata sıcak bakmıyordu.

Aczimin farkına varıp, benim dediğim bedenimin

benim istediğim şekilde hareket edemeyişini izliyor, varlık bilincimi sorguluyor, yaşadığımız hayata dair farklı düşünceler içine dalıyordum.

Ne zaman hastalığımın şikayet edecek olsam, hayat beni bir şekilde yardıma muhtaç insanlarla karşı karşıya getiriyordu. Bende kendimce “beterin beteri var” diyip kendime bir teselli ver şarkısını armağan ediyordum. Görmem gerekeni görmemek için başımı başka yönlere çevirdikçe, kalbimin içine yerleşen bir kemirgenin beni sürekli rahatsız ettiğini hissediyordum.

Bulduğum çukurdan düzlüğe tırmanabilmek için, hayat her yerden bana ipuçları uzatıyordu.

Bazen okuduğum bir kitaptan sesleniyordu yazarlar, Bazen bir şairin dizesiyle ayağa kaldırmaya çalışı-yordu beni.

Kimi zaman da Barış Manço, bir radyo dalgasıyla gelip

“Dört duvarı ören çatısını kapatıp içerden kilitlemiş kapıyı,

bir sıcak çorba içer misin diyen yok” sözlerini kula-ğıma fısıldıyordu.

İşaretleri almaya başladıkça, sıcacık evimde, çayım elimde, sinema kanalları dizimin dibinde, keyif veren huzur tablosu içinde üşümeye başladım.

Karşıma çıkan her şeyin mutlak bir sebebi vardı. Bunca insan zorluk içinde yaşarken bir kolum ağrı-yor diye kendi kabuğuma çekilip karalar bağlama-yacaktım. O gece tutan tek kolumla yeni kararlar aldım.

Ufak bir adımla başladım yeni hayatıma.

Bundan sonra komşusu açken tok gezen olmayacak, ulaşabildiğim kadar çok kişiye ulaşmaya çalışacak, neye sahipsem onu paylaşacaktım.

İkamet ettiğim muhitteki komşularım çok güzel insanlardı. Çevremizdeki insanlara yardımcı olma fikrimi onlarla da paylaşıp gücüme güç olmalarını

istedim. Onlardan aldığım destekle kısa zamanda çok kişiye ulaşmayı başardık.

“Girmeyin o sokaklara, tehlikeli” dediler, biz girdik. “O insanlardan uzak durun” dediler biz dinlemedik. Korkuyu aşan yardımlaşma coşkusuyla, her seferinde, beden yorgunluğundan üstün gelen manevi bir hazla evlerimize dönüyorduk.

Bir işe yaramanın, bir çocuğu mutlu etmenin ne kadar özel bir duygu olduğunu bütün hücrelerimde hissediyor, yediğim yemekten, içtiğim çaydan artık tat almaya başlıyordum.

Günler böyle geldi geçti.

Sonra birden, eşyaları evlere taşırken sağ kolumun ne kadar güçlendiğini fark ettim. Elimde tabak tutamayan ben ağır ağır kolileri kaldırıyor ve kolumda hiç ağrı hissetmiyordum. Neler olduğunu anlamıyordum.

Bedenim sanki yeniden doğuyordu.

Aylar sonra kontrol zamanım geldiğinde doktorum boynumdaki gidişatı görebilmek adına yeni bir MR çekmişti bana.

Bilgisayar ekranında boyunum derinliklerini inceledik doktorumun yüzü şekilden şekile giriyor, ne gördüğünü merak ediyor bir an önce bildiklerini bana anlatmasını bekliyordum.

Gerekli incelemeyi yaptıktan sonra, yüzünü bana doğru çevirip “Ne yaptın sen?” dedi.

Ne demek istediğini anlamamıştım.

“Ne yaptın bilmiyorum ama o yaşlı insan omurgası gitmiş yerine bir bebek omurgası gelmiş” dedi.

Ne diyeceğimi bilemedim. Dolmuşa binip başımı cama dayayıp bu mucizeyi anlamaya çalışıyordum.

Demek ki...

Yüce Allah'ım tanımadığım insanların derdini kendime yük edinince bendeki ağırlığı alıp, içimdeki kıvrımlı yolu yeniden inşa etmişti.

Hastaneden eve giden on beş dakikalık zaman dili-

minde, hayatımın en uzun yolculuğunu yapmıştım. Yol bitmedi.

Ben adım adım kendi içime doğru ilerlerken, yaşamımda eksik kalan büyük bir yapboz parçasını, mazamın en güzel yerine yerleştirip tablomun o eşsiz görüntüsüne bakıyordum.

Aldığım yaradan bana bakmıştı YARADAN.

Ruhuma akıp, bana varlığımı sorgulatmıştı. Görünmeyen ipliklerle nasıl da birbirimize bağlı olduğumuzu, karşılıksız yaptığımız iyiliklerin misli ile nasıl bize döndüğünü bizzat yaşatmıştı.

Meğer beden dili dediğimiz şey gerçek bir kavrammış. Meğer organlarımızın da bir lisanı varmış.

Sonra uzun uzun düşündüm.

Eğer kollarımızda bir hastalık varsa ya yapmamız gerekenleri yapmadığımız için ya da yapmamamız gereken şeyleri fazlasıyla yaptığımız için olabilir miydi?

Kulaklarımızda varsa bir sıkıntı, ya duymamız gereken şeyleri dinlemiyor, ya da duymamamız gereken şeyleri fazlasıyla onlara dinletiyor olabilir miydik?

Ayaklarımızda varsa bir sızı ya gitmemiz gereken yerlere gitmiyor ya da bulunmamamız gereken yerlere fazlasıyla gidiyor olabilir miydik?

Omurgamızda varsa bir sancı, ya yük edinmemiz gereken şeyleri hala almıyoruz sırtımıza, ya da dünyalık boş şeyleri fazlasıyla omurgamızda taşıyor olabilir miydik?

Bir şaman öğretisi der ki, “Siz öğrenene kadar ders devam eder”. Sağ kolumu geri kazanınca anladım bu öğretinin bana vermek istediğini.

Bedenimiz sürekli konuşuyor bizimle. Eğer anlamak istersek. Elif Güveloğlu “Ruhunuz mesajı alırsa, hastalık gider!” demişti.

Haklıymış. Misafirim gitti.

İNSANLIĞIN GÖREVİ

A-Ayr; Ayr-Cis; Cisi-Düra... yatağımın tam karşısındaydılar. Uykuya dalmadan gördüğüm son; uyanınca gördüğüm ilk şeylerdi. Olmayan ev yoktu sanırım. Hatta mesleği bile vardı. Bohçacı gibi kapı kapı gezip satarlardı koca ciltli ansiklopedileri. Hatta babam, ilgisini çeker de belki doktor olur diye ağabeyim için Sağlık Ansiklopedisi bile almıştı. Ama onun ilgisini “Neden? Niçin? Ansiklopedisi” daha çok çekmiş ve mühendisliğe yönelmişti. Yattığım yerden

gördüğüm, Meydan Larousse’un kara kaplı 12 cildi; ezberlediklerim ise her cildin sırtında yazan ve o cildin hangi harf aralıklarındaki konuyu içerdiğini belirten göstergeleriydi. Birinci cilt A’dan Ayr’ye; ikinci cilt Ayr’den Cis’e... “Her şeyi” öğrendiğimiz kaynaklardı. İnternet çağına kadar “her şey” olduklarını düşünürdük. Oysa şimdi, ne bilmediğimizi bile bilemeyecek kadar çok veri ile karşı karşıyayız.

Amerikalı toplum filozofu Eric Hoffer, “değişen dünyada öğrenenler dünyayı ele geçirecek ‘her şeyi bilenler’ ise artık var olmayan bir dünyaya ait bilgileriyle başbaşa kalacaklar.” demiş. Hoffer’in 1983 yılında hayata veda ettiğini göz önüne alırsak, bu sözü en iyi ihtimalle 1983’te söyledi diyebiliriz. “Değişen dünya” terimi asla sadece kendi zamanına özgü bir konu olmadı. Dünya değişti, değişiyor, değişecek. Ancak Herakleitos’un “aynı nehirde iki defa yıkanılmaz” sözünü günümüzdeki değişim hızına uyarlırsak, “yıkanırken bile o artık aynı nehir değildir” sözüne evrilmiş halini görürüz.

Günümüzdeki değişim biraz daha hızlı oluyor. İlk akıllı telefon olarak kabul edilen Nokia 9000 Communicator modeli 1996’da çıktığında üzerinde Faks düğmesi vardı. Ondan sadece 10 yıl sonra ilk Iphone piyasaya sürüldüğünde henüz kimsede Nomofobi olmadığı gibi kimsenin aklına “Mobil Telefon Yoksunluğu Korkusu” diye bir psikolojik bozukluk bulalım adına da “Nomofobi” diyelim gelmiyordu. Benzer şekilde, yakın zamana kadar çoğu kişi “arama motoru optimizasyonu” diye bir iş alanı olacağını da bilmiyordu. 15 yıl sonra nasıl bir teknolojiye sahip olacağımızı görmemiz zor. Dolayısı ile o gelecek için hangi teknik bilgileri geliştirmeye odaklanmamız gerektiğini kestiremiyoruz. Şurası bir gerçek ki teknoloji kendi kendine gelişmiyor, onu geliştiren insanlar var. Önemli olan, şimdiden, teknoloji geliştirebilme becerisine sahip insanları geliştirebilmemiz.

Bunun için karmaşık problemleri çözebilen, meraklı, değişime uyum sağlayabilen, adaptasyon yeteneği yüksek insan gücüne ihtiyaç var. Teknoloji çağında ise değişime liderlik edebilen, empati yeteneği yük-

sek, büyük verinin arkasında yatan insan faktörünü anlayıp ona göre analiz edebilen, kanun ve kuralları yorumlayabilme becerisine sahip insan gücüne ihtiyaç var. Ama belki de en önemlisi, değişimi kendine dert edinebilen insana gerek var. Mevlana “İnsana yolu gösteren derttir. İnsan hangi işe koyulursa koyulsun, o işin derdi, o işin hevesi, aşkı, gönlünde doğmazsa adam, o işe giripemez” demiş Fîhi Mâ-Fîh’te.

İnsanoğlu çağlar boyunca kendi işini hafifletebilmek için icatlar yapmış, aletler geliştirmiştir. Çağımızın

aletleri ise insanların operatif angaryalarını yapan robotlardır. Bir diğer operatif angarya ise getirisi olmayan basit düşünme yetenekleridir ki bunun için de yapay zekalar geliştiriliyor.

Peki insan, üzerindeki angaryaları atınca ne yapacak? Bertrand Russel’in Aylaklığa Övgü denemesini biraz yorumlayacak olursak; insanlığın görevi medeniyeti geliştirmek olacaktır. Yapay zekalar, robotlar üretim ve rutin işleri yaparken insanlar icatlar, keşifler, sanat ve felsefeye daha çok zaman ayırıp medeniyeti ileriye götürecektir.

ÜÇ SORU

Hayat dediğimiz akışın içerisinde oradan oraya savruluyoruz. Sonunda nerede olduğunu ve ne zaman karşımıza çıkacağını bilmediğimiz bir şelaleye doğru ilerleyen su damlası gibiyiz. Peki o zamana kadar anlamamız gereken şeyler var mı acaba hayattan? Ya da bize ayrılan sürenin sonuna kadar bir şekilde vakti geçirmemiz mi gerekiyor? Peki öyleyse bunca çabamız niye? Kimim ben? Erkek, kadın, genç, yetişkin, anne, baba, evlat, yönetici, çalışan, Türk, Alman, Aborjin, siyah, beyaz, sarı, doktor, sanatçı, çiftçi, uzun, kısa... Bu gibi tariflerden birkaçı işte. Doğuştan kaderimiz olan ya da toplumsal yapı içerisinde bize biçilen rollerin dışında ben kimim? Kim olduğumu bulmak için nelere ihtiyaç duyduğuma bakmam gerekiyor belki de. Hangi “AN”larda ben daha benim? Kahvemi yudumlayıp manzarayı izlerken mi, ateşin başında mı, kitabımı okurken mi, ailem ve arkadaşarımla birlikte mi, çocuk gibi umarsızca oyun oynarken mi, ya da öğrenirken, öğretirken, yardım ederken mi?...

Peki ya neden varız? Sadece yaşamak için mi? Mutlu olmak için mi, yoksa başka amaçlar var mı? Sadece yaşamak için ise, bunca telaş niye? Neden böyle meşakkatli bir yolu seçtik? Halbuki basit olan akışın içerisinde doğal bir seleksiyona tâbi olarak yaşamı sürdürmemiz. Fakat bunu yapmıyoruz; arzularımız var. Hükmetmek, bir şeylerin kararını vermek için daha fazla inisiyatif sahibi olmak istiyoruz. Sanki birilerinin mutlu olmak dediğini duyar gibiyim. Mutlu olmak! Mutlu olmak! Öyleyse mutluluk ne? Anda hissedilen hoşluk halimi ve sanırım huzur da bir süre boyunca etkisi altında kalınan hoşluk hali olsa gerek. Peki ya beni mutlu eden şeylerle huzurlu olmamı sağlayan şeyler aynı mı? Ya da

bazıları, saman alevi gibi bazıları kalıcı mı?

Sormamız gereken bir diğer soru da varlığım neyi değiştiriyor... Belki de tüm cevaplar son soruda gizlidir. Varlığım neyi değiştiriyorsa ben onun için varımdır ve İnsan ürettiği sürece insandır. Üretmeyense insan değil sadece canlıdır. Diğer canlılar gibi... Doğar, yaşar ve ölür. İnsan olan fayda üretir. Doğada, eserlerde, fikirlerde, kısacası hayatta varlığını sonsuza dek sürdürür. Umudu canlı tutar onlar. Küçücük bir hamle, yüzlerce yıl sonra bile ilham veriyorsa diğerlerine, umut, var demektir. Umut oldukça da varlık devam edecektir. Varlığım neyi değiştirir sorusunun cevabı öyle kocaman olmak zorunda değil. Kimisi yok oluşa, esarete, dur! Der, umudu, kutup yıldızı olur bir milletin. Kimisi yoldaki bir çiviye yerden alır birazdan geçecek aracın ve içindeki canların gizli kahramanı olur. Bazısı da diktiği fidanla, yazdığı kitapla, hayatına dokunduğu insanla kendinden sonraki yaşamda var olmaya devam eder.

Ben kimim?

Neden varım?

Varlığım neyi değiştiriyor?

İşte bu üç soru, her zorluğun üstesinden gelmemiz için yaşam enerjisi verir insana ve ancak böyle manevi varlığı, hayattayken olduğu gibi bedenî ölümünden sonra da devam eder fayda üretmeye. İnsanın varoluşundan bugüne insan olmayı başara-bilen diğerleri gibi. İnsan, anlam arayışına çıktığında bu üç soruya kendi cevaplarını bulmalı. Kim bilir belki bir gün oturur, bulduğumuz cevaplar üzerine konuşuruz sizlerle. İnsan insanın aynasıdır. Belki cevaplarını sen de bulursun belki de “BEN” de. “Ben”deki sende, “sen”deki ben de...

ÇADIR KAMPI

Yazın gelmesiyle ve uzunca bir süredir evlerde kapalı kalmanın etkisiyle tatili, doğayı, eğlenceyi sanırım özledik...

İki yıl önce İzmir’de oturan bir yakınımız vefat etmişti. Ailesine başsağlığı dilemek için İzmir’e gidiyorduk. Aydın- İzmir arasındaki yolda ilerlerken etrafı izlemek bana çok güzel geldi. Müthiş bir görsel güzellik. Ülkemiz cennet gibi, her baktığın yerde bir renk, her baktığın yerde ahenk var. Sanırım yakınımızın vefatı beni etkilemiş olacak ki birden içimi bir hüznün kapladı. Bu yaşa geldik ama hala cennet ülkemizin doğru dürüst hiçbir yerini göremedik. Doğada her şey, her güzellik bizim için ama ne kadar tadını çıkarabiliyorduk, iş, ev, hayat telaşı vs. Günlük gereksinimler peşinde ömrümüz tükeniyor ve bizim için var olan güzellikler geride kalıyordu. Yıllık izin sınırlı ve biz bu kısacık izine her şeyi sığdırmaya çalışıyorduk. Çocuklarımız bütün yıl bu günü bekliyordu bizimle baş başa olabilmek için. Ancak üç gün otel tatili yapıp dönüyorduk ve bunu izin yaptık, dinlendik sayıyorduk.

Oteller müthiş, konsept harika, yemekler açık büfe, ara ikramlar süper... Dondurma vakti, çay saati, gözleme sırası derken kuyruklarda beklemekle geçiriyorduk zamanı. Yani anlayacağınız çocuklar mutlu olsun da ben dayanırım derdik ama onları da mutlu edemedik. Çünkü onların bütün yıl beklediği tatil yerleri değil bizdik... Bir de bu kadar koşturmadan sonra gittiğimiz yerlerdeki güzellikleri gezmeden, tabiat harikalarını göremeden evimize geri dönüp iş başı yapıyorduk. Çocukların üç gün havuza girmelerini sağlayarak onlara tatil yaptırdığımızı düşünüyorduk. Oteller çok eğlenceli ve güzel gerçekten ama başka lezzetlerinde tadına bakma vakti gelmeliydi artık. Ben her yeri görmek ve ailemle kopmadan daha samimi bir tatil yapmak isterken çadır kamplarını araştırmaya başladık. Çok geçmeden çadırımızı aldık. Bu işi seversek hem bir sürü

yeri görebilecektik hem de daha ekonomik olacaktı. Evet artık hazırдық kaplumbağa gibi evimiz tepemizde sakin ve tadını çıkara çıkara istediğimiz yerde konaklayabilirdik. Bizim hiç kamp deneyimimiz yoktu. İlk olarak bu işi daha önceleri çok kez yapan aile dostlarımızla gittik. İyi ki öyle yapmışız çünkü ben en gerekli malzemeleri götürmeyi unutmuşum. Sağ olsun dostlarımız her şeyi paylaştılar bizimle. Çadır kampını çok sevdik. Yanımızda tecrübeli birilerinin olması bu kültürü daha çabuk öğrenmemizi sağladı. Kültür diyorum çünkü gerçekten ayrıntılarıyla öğrenilmesi gereken ayrı bir dünya. Artık bütün gün bizimdi. Hiçbir şeye koşturmadan “para verdim boşa gitmesin” düşüncesi olmadan rahat rahat tatil yaptık. Öyle abarttık ki yaz döneminde boşluk buldukça üç ayrı yerde çadır kampı yaptık. Aile olmanın tadına eriştik. Çadır kampının aile fertlerinin samimi duygularını alevlendirdiğini hissettik. Çocuklar çok mutlu oldular her anımızda yaptığımız her şeye ortak oldular. Çadır kurmadan tutun da yemek yapmaya kadar her alanda birlikteydik. Bizimle dolu dolu vakit geçirdiler. Birbirimizin hiç bilmediğimiz özelliklerini öğrendik. Babanın mizah yönünü, annenin bir şeyleri yetiştirme telaşı olmadığında daha mutlu olduğunu gördü çocuklarımız. Bizde onların yeteneklerini keşfettik. Hiç tanımadığımız yan çadırdaki aile ile bir saat sonra koyu bir sohbet ederken bulduk kendimizi. Meydan ateşi yakanlar, gitar çalanlar, şarkı söyleyenler, kahve falı bakanlar daha neler neler... Çocuklarımızın biz zorlamadan sosyalleştiğini gördük. Bir günün ne kadar uzun olduğunu fark ettik. Seversiniz sevmesiniz bilemem ama denemeden karar vermeyin derim. Nasip olursa yine gideceğiz kamplara. Bize gelenler evde olmazsak nerde olduğumuzu artık biliyorsunuz. Çıkın gelin bekleriz. Bir kahve falınıza bakarım sağlıklı kalın..

YAZ GELDİ, YAĞMURLARIYLA BİRLİKTE

Merhaba sevgili dostlarım, 1 ay sonra tekrar birlikteyiz. Yaz geldi. Havalarda ısındı. Deniz ısındı. Bizler evdeyken yaz geldi dostlarım. Çiçekler açtı. Ağaçlar meyve vermeye başladı. Yaz yine bütün cıvıltısıyla bizlerle. Biz tüm cıvıltımızla yaz ile birlikte miyiz sizce?

Geçen sene bu günlerimizin kıymetini bilememişiz, hem de hiç bilememişiz. Keşke geriye dönsek diyorum bazen. Bulduğumuz durumun en güzel şekilde keyfini çıkarırsak. Yapılan hataları yapmasak. Sevdiklerimizin yanında doya doya gülmeye eğlensek, öpsek onları, kocaman sarılsak son kezmiş gibi sımsıkı sarılsak birbirimize. Kıymetini bilemediğimiz çok şey yaşadık. Şimdi ise her günün kıymetini bilerek yaşayalım. Sevdiklerimizi hiç bırakmayalım onlara sımsıkı sarılalım. Son kezmiş gibi öpüp koklayalım ve asla unutmayalım.

Yazla beraber yağmurları da bizimle. İçimizde kelebekler uçuşurken, kuşlar cıvırdıkları gibi birden yağmur yağabiliyor. Ne olduğunu anlayamadan birden ıslatıyor bizi. Yaz gelirken yağmurları da peşimizi bırakmıyor. En mutlu olduğumuz anda hatırladığımız bir anı, bir tebessüm içimize yağmurlar yağdırabiliyor. Ama yaz geldi içimizi ısıtan güneşiyle geldi, uçurtmalarıyla geldi.

Eskiden babamla uçurtma uçurttığımız bir tepede vardı. Yemyeşil ağaçlarıyla, deniz manzarasıyla... şimdi ise üzeri bir beton yığınının ibaret. Anılarımın üzerine beton dökmelerine izin vermeyeceğim. Her o uçurtma tepesine gittiğimde orda gördüğüm beton yığınına bakarak üzülmeğe orada uçurduğum uçurtmaları hatırlayacağım. Yaptığımız piknikleri, papatyadan taçları. Anılarımın üzerine beton dökmelerine izin vermeyeceğim. Tıpkı aynı diğerleri gibi. Bütün güzel anılarım benimle birlikte yaşayacak ve ne olursa olsun beton yığınlarını hatırlamayacağım.

Yaz geldi, şimdi çıksak seninle başka güzel tepeler keşfetsek uçurtma uçursak birlikte. Beton yüzünden uçurtmaya küsmesek mesela. Yeni yollar bulsak, tepeler keşfetsek. Geçen sene bu zamanlar kadar mutlu olsak. Yeniden öğrensek uçurtma uçurmayı. Yaz geldi yağmurlarını da peşinden getirdi. Artık vakit yağın yağmurlardan keyif alma vakti olsun. Bir sene sonra. Yağın yağmurda ıslanıp uçurtma uçuralım.

Bu ayın şarkısı; The White Buffalo – Oh Darlin
What Have I Done

YAŞAMIN İÇİNDEN BİR SES

Her ilkbaharda şahit olduğunuz ve olmaya devam edeceğiniz, ancak hayatın hızından pek fark etmediğimiz bir doğa olayından, doğanın sesinden bahsetmek istiyorum. Elbette ki sesin ne olduğu konusunda yanılmış olabiliriz ama bir ses geldiği aşikâr...

Susanna Tamaro, yaşamla ilgili şunları söylüyor: “Ne çok sağır insan, ne çok kör insan yaşıyor çevremizde. Ne çok insan yaşamak yerine rol yapıyor? Bunun en çok kendilerine dokunduğunu göre göre neden böyle yapıyorlar? Çünkü belki de yaşamın doluluğu kabul etme, bunun kaynağı olan esrarı kabul etmekten geçiyordur. Korku bilgisizlikten doğar: Yön duygusu konusundaki bilgisizlik seçilecek yön konusunda da bilgisizlik yaratır.

Yontucular, alçıları bir topuzla vurarak kırarlar. Uyuyan insanların karşısında da aynı şeyi yapmak, elleri çırp-mak ve bağirmek gerekir: ‘Uyanın. Yaşam burada, şu anda ve senin. Kaçırma da yakala.’*

Birden bir ses duyarsınız. Sonra bir ses daha duyarsınız. Bir ses daha. Dikkat edince çam ağaçlarından geldiğini fark edersiniz. Bakarsınız. Ağacın dalında bir kuş vardır. Önce, sesleri kuşun çıkardığını sanırsınız. Ses farklı bir sestir. Beyniniz size yardımcı olmaya çalışır. Hafızanızdaki ses dosyalarını açar. Bir papağanın çekirdek yerken

çıkardığı sese benzetirsiniz duyduğunuz sesi. Çok da anlam veremezsiniz. Çam ağacında papağanın ne işi olabilir. Hem sizin çam ağacının dalında gördüğünüz bir papağan değil, küçük bir sığırcık kuşudur. Kuşu ürkütmemek için, yavaşça yürürsünüz. Sesi duymaya devam edersiniz. Sesin küçük sığırcık kuşundan gelmediğine artık ikna olursunuz. Kuş aynı daldadır. Ancak sesler hep farklı farklı yerlerden gelmektedir. “Çıt, çıt,” sesleri bir sağdan, bir soldan, bir üstten gelmeye devam eder. Kimi zaman da birkaç yerden aynı zamanda gelir. Uzun uzun bakarsınız. Bir anlam vermeye çalışırsınız. Nereden geliyor bu sesler diye. Gözünün önündeki mucizeyi görmek istemez ya insan, aynen öyle göremezsiniz. Sonra bir şey fark edersiniz. Bir çam kozalağı. Yarı yeşil, hamlığını üzerinde atmaya çalışır. Uzun süren kıştan sonra bahara merhaba demek için, üstünden geçen turnalara, leyleklere merhaba demek için “çıt, çıt” diye ses çıkarmaya başlar. Bahar gelince doğa uyanıyor, her şey bir başka renkleniyor. İnsanların içindeki enerji olumluya dönüyor. Bahar yağmurları bereketiyle tüm toprak anayı yıkıyor, rüzgârlar saçlarını tarıyor, güneş tenini güzelleştiriyor. Ben de size çok da fark etmediğimiz çam kozalaklarının sesini duyurmak istedim. Baharın hepimize bereketiyle bolluk getirmesi dileğiyle...

* Susanna Tamaro. Sevgili Mathilda, İnsanın Yürümesini Dört Gözle Beklerken. Gendaş Yayınları, İstanbul 1999, 17. Baskı, s.151.

SÖZ, BAĞLILIK VE ÖZGÜRLÜK

Bu ay ki yazımın adı; 'Söz, Bağlılık ve Özgürlük.'

Onlar benim sevdiğim adamın kelimeleri ve bugün onun canının doğduğu gün. Doğum dedim de insan iki kere doğuyor hayatta, ilki annelerin işidir, görece kolaydır, bir şey yapman gerekmez. Olur. Haberin bile olmaz. Diğeri ise en az ilki kadar sancılıdır ve garantisi de yoktur, gebeliği ise yıllarca sürebilir.

Şimdi bu girişle benim senden, senin benden, acılarından ve sancularımından dahi haberinin olmadığı bir an'a çevirmek istiyorum yazıyı sevgilim. O an bir dua ediyordum ve gözyaşları ile ettiğim dua'mın içinde seni diliyordum ve fakat bir gün karşıma çıkacağını henüz ikimiz de bilmiyorduk. Bunu öğrenmem için benim iğne deliğinden geçer gibi daha onca acıdan ve sızıdan geçmem, kendimi yeniden doğurmam için biraz daha beklemem ve benim sana hazırlanmam gerekiyormuş çünkü belki de asıl hikaye şudur ki senin yüce sevginin değerini ömür boyu kalbimde taşıyabilmem ve minnet duyabilmem için benim biraz daha pişmem gerekiyormuş.

Biliyor musun o an hıçkırığa hıçkırığa ağlarken göz yaşlarım içinde Manga'nın 'Bir Kadın Çizeceksin' şarkısı gibi bir adam çizmişim, sonra da sanırım adı evlilik denen bir yerde, kalpsiz bir adama denk getirilişimden ötürü kendi duama 'yok artık, böyle bir adam var mıdır bu dünyada, ne kadar da hayalciyim' demişim.

'Varmış' diyebilmem için meğer daha seneler geçmesi gerekiyormuş, her şey vakti gelince oluyormuş, nereden bilebilirdim!
Sonuca baktığımızda ise ettiğim duanın kabul edili-

şi, yüreğime buyur edilişi, beni dünyanın (bana göre en mutlu kadın) edişinin üzerinden sekiz koca yıl geçti.

Bana bu sekiz yılı anlat desen, geçenlerde Ayşe Arman'ın Nil Karaibrahimgil ile yaptığı röportajda ona sorduğu soruya karşılık Nil'in verdiği cevabın aynısını veririm ama bir farkla, farkı birazdan öğreneceksin ya da aslına bakarsan bunu sayemde binlerce kez deneyimledik :)

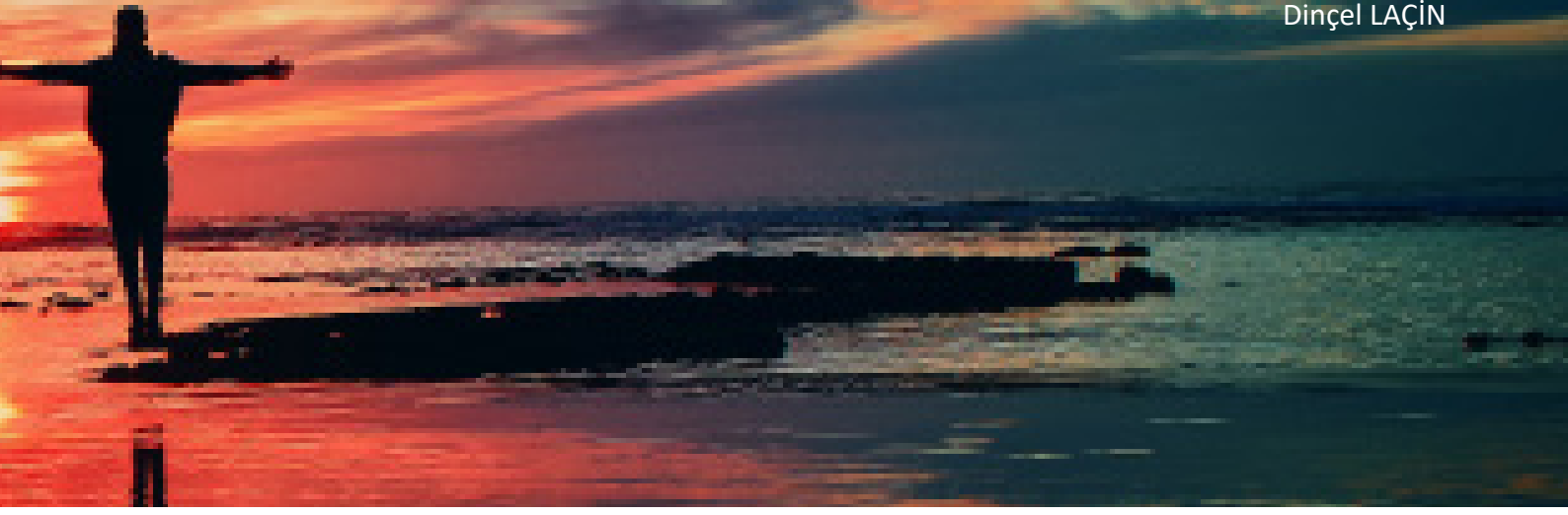
Röportaj da Arman'ın 'bunca yıldır aynı insanla berabersin ama bazı insanlara göre sıkıcı da bu, sen bize bu kadar yılı aynı insanla geçirmenin güzelliğini nasıl anlatırsın?' sorusuna Nil önce tek kelime ile bazen de BULUR SUN demiş.

Ne ilginç değil mi?

Biz de birbirimizi defalarca kaybedip, yeniden bulabilenlerdeniz, biz de defalarca söküldük ve onlar gibi yeniden dikildik, dönüştük, değiştik, biz de zaman tüneline ve iğne deliklerinden geçtik defalarca, çıktığımızda silkelendik ve sonuca baktığımızda ise ellerimiz birbirini buldu hep ısrarla..

Fakat dedim ya bizim bir farkımız vardı onlardan, hoyrat bir yerden geliyordum ben, o kadar acı yama vardı ki ruhumda, hal böyleyken ben bizi diken ipleri bile koparabiliyordum aynı hoyratlıkla, bana yaşatılardan ötürü başka türlü süneni de bilmiyordum aslında..

İşte tam da burada söylenmesi gereken cümle şu olmalı senli yıllarım için, bir kadının başına gelebilecek en değerli şey sabırlı ve onca kumaştan geçmiş usta bir terziye denk gelmesidir, çünkü kumaşın

iyisini tanıyan iyi bir terziysen eğer onu dikmekten asla vazgeçmezsin, bu yüzden de sen bana göre, beni yaralarımından ve yamalarımından diken muazzam bir terzisinsin ve belki de ustalığın en çokta bundandır. Başka bir terzinin uğraşmaya bile lüzum görmeyeceği kumaşımı ince ince dokumandır, ona gece gündüz emek verip dikmeye devam etmek çabandır ve de belki de sırma ipliklerle dikip, üzerine giydiğin en son elbise oluşum da bundandır, çünkü onca geçiş hali ve deneyimin ardından biz, 'Sen ve Ben' kalmayı yüceltmeyi seçtik, hem şu da bir gerçek ki ilişkilerde herkes birbirini bir bulur, bir kaybeder fakat bir ilişkiyi devam ettiren tarafların birbirini hiç kaybetmemesi değil, birbirini BULMA isteğinin devam etmesidir.

Biz seninle işte bunu hiçbir zaman yitirmedik. Bunun için de aramızda görünmez bir sözleşmeyle hiçte dile getirmeden birbirimize SÖZ verdik, birbirimize bağımlı olmadan BAĞLILIK yemini ettik ve burada sanırım en çok da Halil CİBRAN'ın bir cümlesini bilmeden başımıza taç ettik, Can Reyhanım da yazmıştı son yazısında, aynı cümleler de buluşmaya artık şaşırmıyorum elbette, orası da ayrı bir mesele :) Her neyse diyor ki canım Cibran o nefis cümlede; 'gönüllerinizi verin fakat birbirinizin himayesine değil, birlikte ayakta durun ama birbirinize çok yakın değil, zira mabedin sütunları da ayrı durur...'

Of ne muazzam bir ÖZGÜRLÜK tanımı bu öyle değil mi ?

Hem koca bir mabediz birlikte hem de ayrı birer sütun gibiyiz..
Nazım'a sorsak bunu 'yaşamak; bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşesine' diye anlatırdı

bizlere.

Ah sevgilim bil ki biz senle Cem Adrian'ın o muhteşem şarkısı gibi; ettiğim o duanın kabulü gibi; 'ayrı yerlerde, aynı hayale kapılmış, aynı ormanda kaybolmuş, aynı ormanın içinde birbirini bulmuş aşıklar gibiyiz.'

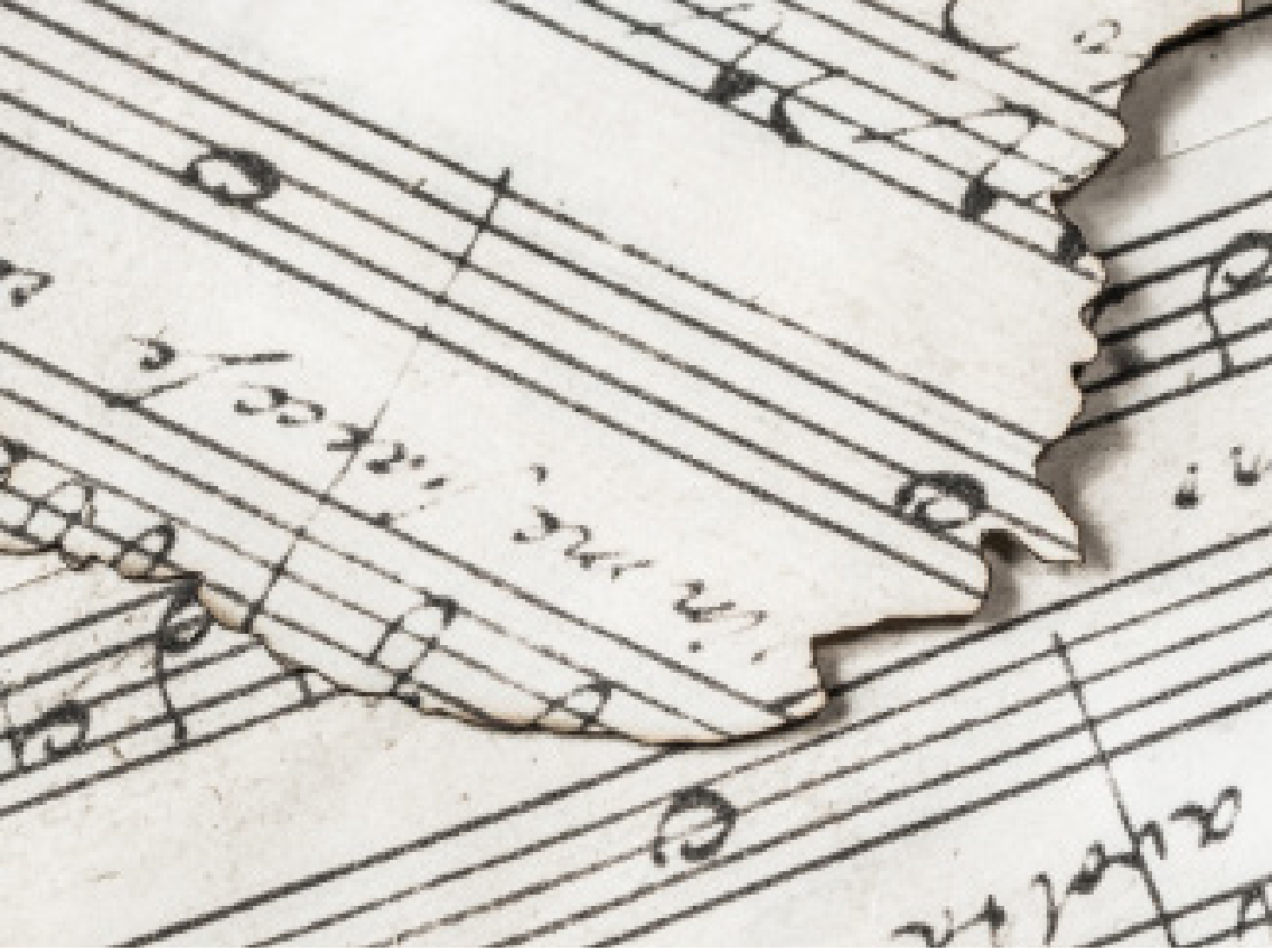
Ve şimdi yazımı bitirirken yüzüne bakarak söylediğim o dizeleri burada da yazmak isterim, madem ormanlardan bahsediyoruz, koskoca bir ormanın içinde ulu bir çınara denk gelmiş, onun o dingin ruhunda iyileşmiş, dinlenmiş ve huzuru bulmuş biri olarak evet yeniden söylemeliyim;

Ve bilinsin ki..

Kadın;
Karşısına tüm dünyayı alırken,
Yanında yalnızca tek bir adam ister.
Öyle çok detaylı değil,
Yalnızca kararlı.
Ve biliniz ki;
Kadının solundaki boşluğa oturursa biri,
'Dünyadaki erkek sayısı 1'e düşer.

Bu dizelere Cemal Süreya'dan cevap bulmuştuk senin için;
Ben senin, sevgilin, eşin, baban, ağabeyin, arkadaşım, biri bitse biri kalır;
'Seni hiç bırakmayacağım'

İyi ki doğdun sevgilim, iyi ki beni de doğurdun kalbim de ki canım eşim,
Şarkımız da çalsın Cem Adrian söylesin, dinle bak;
BEN SENİ ÇOK SEVDİM.

VE BİR SES YÜKSELDİ

Her varlığın güzel sesler ve sözler duymaya ihtiyacı, hatta hakkı vardır. Seslere, anne karnında oluşmaya başlayan minicik yavrudan tutun hasta yatağında yaşam mücadelesi veren insana, solmaya meyilli bir bitkiden yeni yeşermeye başlayan tohuma kadar her canlının ihtiyacı var. Çünkü sesler bize canlı olduğumuzu, yaşadığımızı hissettirir. Gülümsemenin bir sesi var, nefes almanın, mutluluğun, hüznün. Yaşamın sesleri var; sizi alıp götüren, güldüren, ağlatan, buruklaştıran. Tam da yaşamın kendisi gibi her telden beklediğin, beklemediğin duymak istediğin veyahut duymaya korktuğun milyonlarca ses. Yaşamak dahi ses getirmeli. Bu dergi hepimizin sesi olacak. Bu manşet ses getirecek. Bu bebek evimizin en güzel sesi olacak. Sessizliğin sesi, kalabalığın sesi, bir bebek sesi, bir de Anadolu'nun sesi; yanık türküleri tabi.

İnsan yalnız yaşayamaz çünkü yalnızlığın sesinde korkulu bir huzur var. Oysa kalabalığın sesi cesur ve ümit doludur. Hem yalnızlık Allah'a mahsustur deriz hep. Acaba yalnızlıktan kastımız sadece bir işi

tek başına yapamamak mıdır veya dokunmaya olan ihtiyaç mıdır? Sesler olamaz mı? Bir elin nesi var iki elin sesi var'daki ses mesela! O ses aslında 'buradayım kardeşim' diyen sese. Bir sese bizi yalnızlıktan, dardan kurtaran. Bizi çaresizlikten alıp umut dolu yerlere götüren, çölde vahada hissettiren. Bir ses ise ölüm döşeginde içimize bahar sevinci getiren. Bu kadar anlam yükledikten sonra bir soru düşüyor akla ses nedir sahi? Ses nefestir, bir sesle nefesimiz durabilir aniden. Ses annedir, ilk sesini duyduğunuz, ilk sesinizi duyan. Ses hayattır ve hayat; havanın, toprağın, kuşun, börtü böceğin, yaprağın, gürül gürül akan nehrin, insanın, tüm varlıkların birlikte oluşturduğu en büyüleyici sestir. İnsan da bu sese hem en az tahammül edenidir varlıkların, hem de en çok hayran kalanı.

İnsanın en son kaybettiği yetisidir duyma. Son ana kadar duymayı beklediği bir şeyler var demek ki. Tutunmak için hayata bir sebep. Belki de sevildiğini bilerek gitmek dünyadan ya da evet, gidebilirim artık huzurla diye hissetmek. Zaten sözler değil miydi

bizi yaralayan da iyileştiren de. Sesler, sevginizi dünyaya duyuruyor. Kuş şakıyarak bunu anlatıyor, kedi miyavlayarak. İnsan zaten konuşa konuşa demişler. Anlamak için sadece görmek, hissetmek yetmiyor duymak da lazım. İnsan duymak istiyor sevildiğini. Ve bizim toplumda bu duyma yetisi hep eksik kalmış gibi hissediyorum. Çünkü biz edebiyatı severiz, karşımızdaki yapınca iyi laf yapıyor ağzı, okumuş adam hali deriz. İki çift güzel sözü söylemeye utanır insanımız. Çünkü susmak erdemdir, bilir. İki dinle bir konuş demişler ya. Herkes susarsa nasıl dinleyeceğiz. Kimi dinleyeceğiz derken aklımda bir ses yankılanıyor: Ve bir ses yükseldi Veda Hutbesinden 'Kadınlar size Allah'ın emanetidir.' Evet efendimizi(sav) dinleyeceğiz elbet fakat bu kadarla olamaz iletişim. Ki eğer seslere ihtiyaç olmasaydı aracı olarak zaten peygamber inmezdi. Ve bu çağda emanete ihanet edilmeyeceğini bir güzel anlatmalı topluma. Kadınlara bir güzel anlatmalı, inandırmalı ne kadar değerli olduklarına. Herkese Allah'ın bir tanesi olduğu anlatılmalı. Tüm

canlıların değerli olduğunu dünya duysun. Çiçeğine güzel sözler söyleyen naif nineler, evlatlarına da söylesin. Kedisiyle dertleşen abla bebeğine de şarkılar söylesin. Köpeğini seven abi sevgiline de seni çok seviyorum de, annem sen bir tanemsin ellerin dert görmesin de. Teşekkür et mesela. Amcacım sadece evi geçindirmek için didinip durma, hele al evlatlarını ve karını kollarının altına; her şey sizin için yapınca güzel, ve yoruldum hadi bir el atın yüreğime de dinleneyim de. Büyükler; küçüğüm korkma söyle, sen daha küçüksün düşe kalka öğreneceksin hadi gel düzeltelim her şeyi deyin. Bizim sesimizi naif ve gürül gürül çıkarabilmeyi öğrenmeye, bunu hayata geçirmeye ihtiyacımız var. Kimsenin çığlıkları sessiz olmasın. Sesimiz çıksın biraz. Konuşalım, en iyi tonu bulalım kendimizde ve şakıyalım bülbülce. Sesimiz direnişimiz olsun, kardeşliğimizi haykırınsın dünyaya. Susmak sadece karşımızdakini dinlemek, anlamak için olsun. Sesini merak ediyorum kardeşim, konuş benimle...

Bir Ömür Bir Hikaye

“Baki kalan bu kubbede bir hoş sada imiş.” der Mahmud Abdülbaki. Yani der ki bize, bu dünyadan göçüp gitsen de seni ölümsüzleştirecek şey yaptığın iyiliklerdir. Belki de kimimizin aradığı sır bu sözün içerisinde gizlidir.

“ Tarih 13 Temmuz 1927 idi. Aydın’da sıcak bir yaz gününde hayata merhaba dedim. Hiçbir problemim olmadan sağlıklı bir çocuk olarak dünyaya geldim. Hayatın çok güzel olduğu koşup oynadığım bir çocukluk geçirdim. Ta ki 11 yaşına kadar. Babamla gittiğimiz bir köyde fırına uğradık. Babam kapıdan girdi fırına, ben ise fırının önündeki yükseltiye tırmanıp camdan girmek istedim. Yükseltiye tırmanıp da ayağa kalkmamla birlikte göz kapaklarımın üzerini dükkanın kepengine çok sert çarptım. Çok acı vermişti bu olay gözlerime. Birkaç zaman önce de aynı yeri sandalyeye çarpmıştım. Bu olaydan sonra gözlerimde oluşan bozukluktan dolayı hastaneye yattım, Cerrahpaşa Hastanesi’ne... 2 ay tedavi etmeye çalıştılar, ama nafiye. Renkli dünyamla girdiğim hastaneden karanlık dünyaya merhaba diyerek çıktım. Önce zor oldu buna alışmak; ama daha sonra kabullendim ve karanlık dünyamı renklendirmek için çalışmaya başladım. Bir amaç belirledim kendime; kendi ayaklarımın üzerinde kimseye ihtiyaç duymadan durmak istiyordum ve bu sadece benim başıma gelmiyordu. Bunu yaşayan başka insanlar da vardı. Kör insanların bu hayatta neler başarabileceğini göstermek istiyordum.

Bir yol bulmam lazımdı, okumam lazımdı, kendimi geliştirmem lazımdı. Bunun için İzmir’de Şem-

settin Bey’den Braille alfabesini öğrendim ve altı noktayla yazıp okumaya başladım. Sonra İngilizce kursuna yazıldım, İngilizce’mi anadilim seviyesine çıkarmam gerekiyordu. Yalnız bir sıkıntı vardı, gittiğim kurs gören insanlara yönelik bir kurstu ve kör insanlar için kitaplar mevcut değildi. Tabi sene 1940’lar, o zamanda görme yetisini kaybetmiş insanlar için kurslar çokta mevcut değil. Yalnız öğrenmem gerekiyordu İngilizce’yi. Aldım tüm kitapları getirdim eve. Anneme okutturdum kitapları ben de altı nokta ile kabartma olarak yazdım. Her bir sayfa yarım saatten fazla vaktimizi alıyordu, ama yılmadan devam ediyorduk. Bir senenin sonunda İngilizce’yi bayağı kaparak bitirdim kursumu. İlkokuldaydım o vakit, üniversite okumam lazımdı, meslek sahibi olmam gerekiyordu; ama nasıl yapacaktım bunları? Kendimi zorda hissettiğim bir gün, radyoda aradığım sorunun cevabını buldum. Mithat Enç... Sesi uzaklardan benim yolumu aydınlatmak için gelmişti. Mithat Enç görme yetisini kaybetmiş, Gazi Üniversitesi’nde akademisyenlik yapan bir hocaydı. Direkt mektup yazıp durumumdan bahsettim, okulumu bitirmek istediğimden bahsettim. Bana açıktan okuyabileceğimi söyledi ve bir de nasihat verdi. O nasihati ben ömür boyu aklımdan çıkarmadım; “Önündeki sorunu çözmeden bir sonrakini düşünme. Önce önüne çıkan ilk soruna yoğunlaş ve onu çöz.” Bu yönlendirme ve nasihati cebime koyarak açıktan okulumu tamamlamak için başvurduğum. Yoğun bir çalışma dönemimden sonra okulumu bitirip lise mezunu olmuşum. Bu çalış-

ma dönemlerimin bir noktasında babam bu kadar kendimi yormaman gerektiğini, gerekirse kendisinin ve kardeşlerimin bana bakabileceğini söylemişti. Kesinlikle kabul etmedim, ben bir insandım ve kendi ayaklarımın üzerinde durabilmeliydim. O zamanlar lise not ortalamasına göre kabul ediyorlardı üniversiteler. Kendime uygun bir bölüme gitmem gerekiyordu, konservatuara mı gitsem diye düşündüm ilk başta ama birkaç müzik aleti çalmakla konservatuarda başarılı olmam çok zordu. Başka bir bölüm seçmeliydim. Hukuk fakültesi... Evet, evet hukuk fakültesi, not ortalamam da yetiyordu ve daktiloyu da rahatlıkla kullanabildiğimden avukatlık yapabilirdim. Bunun üzerine babamla İstanbul Hukuk Fakültesi'ne kayıt olmak için çıktık yola; ama bana kalabileceğim bir yer bulamadığımız için kayıt yaptıramadık. Yurt müdürlerinden biri çok katlı bir yurt olduğundan merdivenlerden düşme tehlikemi göze alamadığı için beni yurda kabul etmedi. Elimiz boş döndük; ama yılmak yoktu. Önümüzdeki sorunu halletmeden diğerini düşünmememiz gerekiyordu. Biz de Ankara'ya gidip Ankara Hukuk Fakültesi'ne kayıt yaptırдық. Halamlar da oradaydı çünkü. Kalacak yer problemini de böylece çözmüş olacaktık. Ankara Hukuk Fakültesi'ni arkadaşlarımın desteğiyle ve halamların desteğiyle başarılı bir şekilde bitirdim. Üniversite öğrenciliğim sırasında da Mithat Enç ile birlikte Altı Nokta Körler Derneği'ni kurduk, bizim gibi olan insanlara daha fazla faydamız dokunsun, onların da hayatlarına değer katabilelim diye.

Zaman, o kadar hızlı geçiyor ki. Yıllar önce üniversite için ayrıldığım memleketime, Aydın'a ailemin yanına döndüm tekrar. Şimdi ise para kazanmam gerekiyordu. Ankara'da Körler Okulunda öğretmen açığı olduğunu duydum ve hemen başvurumu yaptım. Çünkü o zamanlar hukuk fakültesini bitirenler aynı zamanda çeşitli derslerde öğretmenlik yapabiliyorlardı. Beni oraya atamak istemediler, ama yaptığım ısrarlara karşı koyamadıklarından beni okula hademe pozisyonunda atadılar. Birkaç zaman sonra da öğretmen kadrosuna geçtim. Ankara'da o zamanlar hem ders veriyordum hem de kendi avukatlık büromda çalışmalar yapıyordum. Bir gün halam yanında bir misafiriyle beni ziyarete geldi, onları yemeğe götürdüm. Yanında getirdiği misafir, Tülay'dı. Yemeğe giderken koluma girdi ve bir ömür ne ben onun kolumdan çıktım ne de o benim kolumdan çıktı. Benim hayat arkadaşım, can yoldaşım, eşim oldu. Ailesi ilk başta evliliğimize Tülay'ın okumasını istedikleri için karşı çıksalar da, ben Tülay'ın okuyacağını sözünü verince kabul ettiler. Birlikte bir yola baş koymuştuk Tülay'la. Daha sonra da küçük ailemize renk katan

iki oğlumuz; Yankı ve Çağrı dahil oldular. Tülay ile önce bir süre Ankara'da yaşadık, sonra da birlikte İzmir'e gittik. İzmir'de Tülay üniversitesini tamamladı, ben ise İzmir Akşam Ticaret Lisesi'nde gören öğrencilere öğretmenlik yapmaya başladım. Çünkü insanlara şunu ispatlamak istiyordum; kör bir insan gören insanlara öğretmenlik yapabilir. Bunu da tüm insanlara göstermiş olduk. Belli bir süre daha çalıştıktan sonra hayat arkadaşım, en büyük destekçim Tülay ve birkaç dostumuzla Türkiye Görme Özürlüler Kitaplığı'nı

(Türgök) kurduk. Türögök ile yüzbinlerce görme yetisini kaybetmiş çoçuğa sesli kitaplar, sesli dergiler, kabartma kitaplar gönderdik ve göndermeye de

devam ediyoruz. Tülay'ın büyük emeği ve şahane bir ekiple muazzam işler yapmaya devam ediyorlar. Benim ise 2012 yılında Kör Uçuşum sona erdi ve bu hayattan göçtüm. Bir yerlerde izliyorum sizleri ve yapılan her güzel şeyde çok mutlu oluyorum. Bunu unutmayın olur mu? Sağlıcakla kalın... "

Gültekin Yazgan... Ne demişti Baki; "Baki kalan bu kubbede bir hoş sada imiş." Yani sen ölsen bile yaptığın işler, iyilikler ölümsüzleştirecek seni. Gültekin Yazgan her ne kadar göçüp gitse de bu diyardan onu ölümsüzleştiren o kadar güzel eserleri var ki arkasında. Tülay Yazgan ve dostları devam ettiriyor şu anda o eserleri. Gültekin Yazgan ve Tülay Yazgan bu ülkenin yetiştirdiği en büyük değerlerdendir. Böyle insanların ülkemizde hepimize örnek olup çoğalabilmesi dileğiyle...

(NOT: Bu iki kahramanın hayatını daha detaylı öğrenebilmek için Gültekin Yazgan'ın kaleme aldığı Kör Uçuş kitabını ve Doğan Cüceloğlu'nun kaleme aldığı Onlar Benim Kahramanım kitaplarını kesinlikle okumanızı tavsiye ederim.)

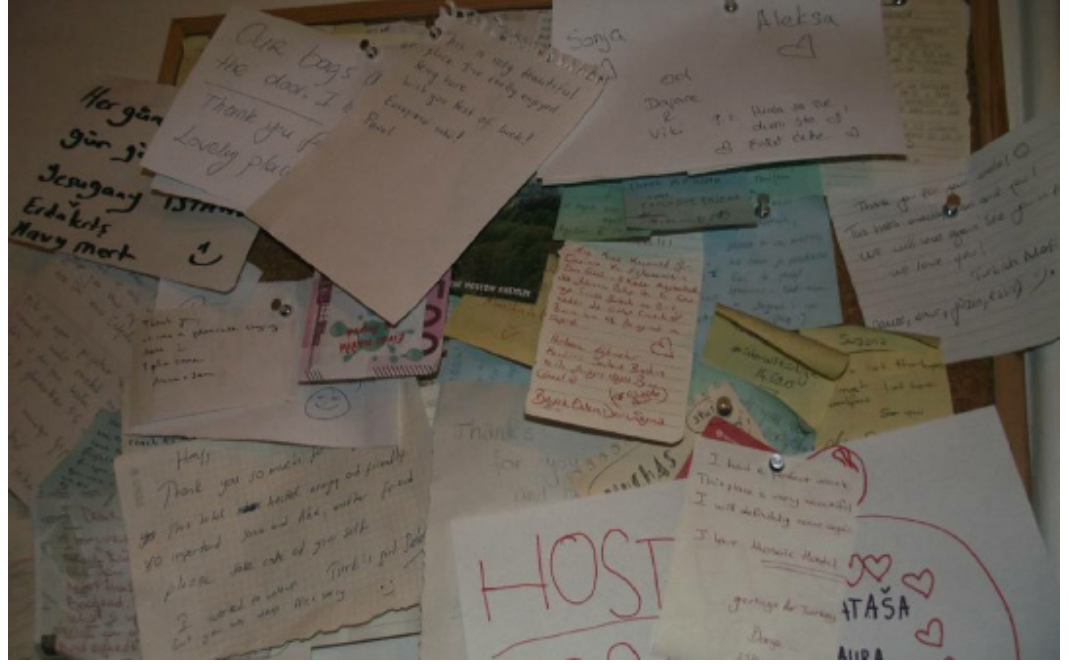

REVİZE GEZGİN

Yolculukları çok küçük yaşlarımdan beri seviyorum sanırım. Bu ruhu bana aşılıyan ilkokul öğretmenim. İyi ki karşılaştım Zuhâl öğretmenimle. Seyahat anılarını dinlerken kendimi hayal ederdim. Aradan yıllar geçti değişmedim, yalnızca sekteye uğradı bazı hayaller. Lise de bittikten sonra cesaret bulamadım galiba kendimde. Sonra Cengiz ile bu konuyu konuşurken bu kadar hayal kurup hala neden seyahat etmediğimi sorması üzerine beynim de şimşekler çaktı. Evet ya neden hala yapmıyordum. Maalesef çok cesaretli olup her şeyi geride bırakıp dünya turuna çıkan bir gezgin olamadım lakin kendi çapımda revize edilmiş bir gezgin olmaya karar verdim. Öğrenciyken nereye gidebilirim nereden başlama-lıyım diye düşündüm. Vizesiz bir yer ve bütçeme uygun olmalıydı. Birazcık araştırma yaptıktan sonra ve bir iki arkadaşımın da tavsiyesi üzerine-özellikle Erman önceden Sırbistan'a gittiği için-Sırbistan da karar kıldım. Sırbistan hakkında bir sürü bilgi edindim, nerelerine gidilir neler yapılır. Bir iki gün bilet baktım. Nasıl olsa öğrenciydim, yalnızca sınav dönemime denk gelmeseydi yeterdi. Ah şimdilerde en çok bu rahatlığı özleyorum. Ve o birkaç gün bilet takibinden sonra gidiş dönüş biletimi aldım. Seyahatimi 1 haftalık ayarlamıştım. Sonrasında iş, kalacak yeri bulmaya kalmıştı. Salaş ve vurdumduymaz bir

ruh haline sahip olduğum için hostel de 8 kişilik bir odada kendime bir yatak kiraladım. Başıma kötü ne gelebilir ki (bunu düşünürken asla kötü bir şey düşünmüyorum çünkü) düşüncesiyle gittiğim için gerçekten de kötü hiçbir şey yaşamadım. Aileme de pek detay vermeden yolculuk günümü bekledim. Valizimi hazırladım ve bir öğle vakti "ben gidiyorum" diyerek çıktım evden. Başta şaka yapıyorum sandılar ama akşam eve gelmeyince ne kadar ciddi olduğumu anlamışlardır diye düşünüyorum. O kadar heyecanlıydım ki elim ayağım sürekli titrek bir haldeydi. Otuz iki dişim de üzerine düşeni yapıyor, kendilerini sürekli en ön sıralarda gösteriyorlardı. Uçaktan indim ve İngilizcemin ne düzeyde olduğunu orada öğrenmiş oldum, gerçekten yalnızca derdimi anlatacak kadarmış. Çok şükür derdimi anlattıktan sonra arkadaşımın edindiği ön bilgilerle şehir merkezine gidecek otobüse buldum ve bindim. Tatlı tatlı yağmur yağıyordu. Otobüs şoförüne gideceğim hostelin adresini gösterdim. Beni anladığını düşünerek bir yer buldum kendime ve geçip oturdum. Elimdeki haritadan ben de kendimce yer yön bulmaya çalışıyordum ve bunu yaparken hala kendi kendime gülüyordum. Karşımda oturan çocuk deli olduğumu düşünmüş olabilir. Yardımcı olmak istedi sağ olsun ve yine sadece derdimi anlatacak

kadar İngilizce ile hosteli gösterdim, nasıl gidebileceğimi, tam olarak nerede olduğunu sordum ve bana yardımcı olacağını söyledi. Adı George'du, Yunan bir arkadaşı. Yemyeşil yollarından geçtikten sonra şehir merkezine yaklaştığımızı gösteren kalabalıklar belirdi. Şoför son durak olduğunu söyledi ve indik. O an anladım ki şoför beni anlamamış. George bana eşlik etti ve beni hostele kadar götürdü hatta kendine yer ayarlamadığı için o da bu hostelde kaldı. Neden buraya geldiğimi sordu; yalnızca "merak" dedim. Hostele girdiğimde İngilizce ile beraber kendi kendime Türkçe konuştuğumdan dolayı ve bunu sesli olarak yaptığım için Deniz'le tanıştık. Şans işte, her şey inanılmaz yolunda gidiyordu. Bu arada hostel aşırı şirin ve sıcak bir yerdi. Çantamı yerleştirdikten sonra Cengiz'i aradım ve heyecanımı paylaştım. Çünkü bu işte onun parmağı vardı. Sonra Deniz ile birlikte yürüyüşe çıktık. Birbirimizi tanıdık. Yepyeni insan ve yeni bir hikaye dinliyordum, inanılmaz güzel bir duygu bu benim için. Biraz gezdikten sonra tekrar hostele geldik. Hostelde her ülkeden insan vardı diyebilirim. Hintli, Pakistanlı, Yunan, Alman, Fin, Koreli, Çinli, Japon. Benim gibi öğrenci olan da vardı, çalışmak için gelen de. Alex Yunan'dı. Hostelde çalışıyordu. Aşırı eğlenceli ve pozitif enerjili bir insandı. Kaldığım günlerde Deniz ve George ile birlikte gezdik Belgrad'ı. Deniz önceden birkaç kere daha geldiği, George ise 6 ay Erasmus yaptığı için şehri çok iyi biliyorlardı. Sırbistan ile ilgili bir sürü bilgi edindim ve tarihini dinledim. Gezilmedik yer bırakmadık diyebilirim. Ama tavsiyem nisan ayı sıcak olur diye düşünmeyin ve haziran, temmuz aylarında gidin. Asla unutamam dediğim anlardan biri Tesla müzesi oldu. Gittiğiniz de muhakkak uğrayın ve yapılan deneylerin hepsine katılın. Kalemegdan'a hem gece gidin hem gündüz. İki zaman dilimi arasında uçurumlar var. Sava ve Tuna nehrinin birleştiği yere karşı kahve için, anın tadını çıkarın. Bütün müzeleri, kiliseleri gezdim ancak bunlar sizin tercihiniz, sokaklarda boş boş dolanmak bile çok zevkli oluyor. Deniz ile birlikte trenle Novisad'a geçtik. George bizden önce gitmişti, biz oraya gittiğimizde bizi karşıladı. Novisad masallar şehri gibiydi, küçük ama huzur

dolu. Sağ olsun arkadaşlar, gezdiğimiz her yerin tarihini anlattılar. Belgrad'a döndüğümüz sabah Deniz'i Zagreb'e uğurladım. O akşam hostel de mini bir eğlence vardı ve yine bir Türk arkadaşla tanıştım. Van'da görev yapıyormuş. Van ile ilgili hikayeler dinlemiştim ondan. Tabi o zamanlar Van'a atanacağımdan haberim yoktu. Kendisini Van'da tekrar gördüm. Dünya küçük, yollar uzun demiştim kendi kendime. Sonra George'u Yunanistan'a uğurladım ve son gün şehri baştan sona tekrar gezdim. Yedinci günün sonunda benim de gitme vaktim geldi. Rüya gibiydi her şey benim için hayatıma çok güzel insanlar girdi. İyi ki hostelde kalmışım dedim kendi kendime. Hele ki tek başınıza seyahat ederseniz kesinlikle hostelde kalmanızı tavsiye ederim, bir sürü insanla tanışıyorsunuz ve eğlenceli vakit geçiriyorsunuz. Tavsiyem Belgrad ve Novisad için 4 gün de yeterli olur. Benimki birazcık fazla olmuş. Sonrasında başka şehirlere geçin kesinlikle. Ve dönüş vakti geldiğinde içimde hem mutluluk hem de hüznü vardı. Her şeyi defterime bir bir not etmişim, dönüşte yeniden okudum. Çok şükür yaşadıklarına, hayatıma giren herkese. Bu yolda tek başıma değilim bunun farkındayım. Ruhuma iyi gelen Mevlana'nın şu muhteşem sözleri ile bitirmek istiyorum yazımı;

“Her gün bir yerden göçmek ne iyi,
Her gün bir yere konmak ne güzel
Bulanmadan, donmadan akmak ne hoş,
Dünle beraber gitti cancağızım
Ne kadar söz varsa düne ait
Şimdi yeni şeyler söylemek lazım”

Bir sonraki yazıda görüşmek üzere...

METAFOR

Nasıl bir metafordu; bu benken sen olan.
Senden başka ilah bilmeyen.
Sabahı seninle başlayan, gecesi seninle biten.
Nasıl bir evrimdi bu; insanlığı seninle başlatan,
Dünyayı seninle döndüren
Varlığı seninle kabul eden, yokluğu hiçe sayan.
Nasıl bir devrimdi bu, yokluğunda tüm dünyaya başkaldıran.
İşyan bayraklarını çeken.
Nasıl bir lisandı bu, senden başka hiçbir lügatı olmayan.
Ve sen nasıl bir sevdâydın beni tarumar eden.

GÖRMEK İÇİN ÜÇ GÜN

Helen Keller

Hepimiz, kahramanının yaşamak için sadece sınırlı bir zamanının olduğu heyecan verici hikayeler okumuşuzdur. Bu süre bazen bir yıl kadar uzundur; bazen ise 24 saat kadar kısa. Tabii ki burada faaliyetleri sınırlı olan mahkumlardan değil, seçme şanslı olan özgür insanlardan söz ediyorum.

Bu tür hikayelerin bizi benzer koşullar altında kaldığımızda neler yapıyor olacağımızı düşündürmeye sevk ettirdiği de olur. Bu son sınırlı saatlerimizi neler yaparak geçirmeliyizdir acaba? Yaşadıklarımızı gözümüzün önünden geçerken nelerle neşelenir, nelerden pişmanlık duyarız?

Bazen her yaşadığımız günü sanki son yaşayacağımız gün gibi yaşamamız gerektiğini düşünürüm. Ancak çoğumuz için yaşamımız hiç çabalamadan kazandığımız çantada keklidir.

Aynı rahatlık tüm duyularımızın kullanımında da kendini belli eder. Sadece işitme engelliler duymanın değerini takdir eder. Ve sadece görme engelliler gözlerinin önündeki nimetleri fark eder. Kaybedene kadar sahip olduğumuz değerler için şükretmek hepimizin bildiği ama uygulayamadığı bir durumdur. Bazen insanın birkaç gün boyunca kör ve sağır olarak yaşamasının kendisi için bir nimet olacağını düşünürüm. Karanlıklar içinde kalması görme yetisini takdir etmesini; sessizlik ise sesin neşesini öğrenmesini sağlar.

Arada sırada arkadaşlarımı gördüklerinin ne kadar farkında olduklarını anlamak için test ederim. Geçenlerde yakın bir arkadaşım ziyaretime geldi.

Korulukta yaptığı bir yürüyüşten daha yeni dönmüştü. “Ne gördün?” diye sordum. Cevabı “Farklı hiçbir şey. Herkesin bildiği sıradan şeyler.” oldu. Bir saat yürümek ve kayda değer bir şey görmemek nasıl mümkün olabilir? Ben göremiyorum, ama beni ilgilendiren yüzlerce şey bulurum orada. Bir yaprağın narin desenlerini hissedirim. Ellerimle bir huş ağacının pürüzsüz derisini veya bir çam ağacının kabuğunu sevgiyle okşarım. İlkbahar geldiğinde bir tomurcuk aramak için ağaçların dallarına dokunurum. Bir çiçeğin kadifemsi dokusunu hissedirim. Bazen de elimi küçük bir ağaca dayar ve şakıyan bir kuşun mutlu mutlu çırpınısını hissedirim.

Zaman zaman bütün bunları görebilmeyi çok istiyorum. Onlara sadece dokunarak çok zevk alıyorsa da görerek bunları yapmak ne kadar daha fazla güzelliği ortaya çıkarır bir bilerseniz! Ama gözleri olanlar çok az görüyorlar. Dünyayı kuşatan renk ve hareket cümbüşünü görebiliyor olmayı sorgusuz sualsiz doğal hakları olarak görüyorlar.

Bir üniversitenin rektörü olsam, “Gözlerinizi Nasıl Kullanırsınız?” adlı öğretmenin öğrencilerine, daha önce fark etmeden geçip gittikleri şeyleri gerçekten görerek hayatlarına nasıl mutluluk katabileceklerini öğreten bir ders koyarım.

Belki bu söylediklerimi en iyi şekilde, bana sadece üç gün boyunca görebilme fırsatı verilirse, neler görebileceğimi hayal ederek açıklayabilirim. Ben hayal ederken siz de bu konu üzerinde düşünebilirsiniz. Görmek için sadece üç gününüz kalsaydı gözlerinizi

nasıl kullanırsınız? Bu değerli günleri nasıl geçirir-
siniz?

Ben en çok karanlık içinde yaşadığım yıllar boyunca benim için değerli olan şeyleri görmeyi isterim. Siz de öncelikle sizin için değerli olan şeylere uzun uzun bakın. Yaşayacağınız bu uzun, karanlık zaman süresince onları hatırlayabilmek için hafızanıza kaydedin.

Eğer bir mucize olur da görmem için bana sadece üç gün verilirse, bu süreyi üç parçaya bölerim.

İlk gün, nezaket ve dostlukları ile hayatımı yaşama-ya değer kılan insanları görmek isterim. İlk olarak, sevgili öğretmenim Bayan Anne Sullivan Macy'nin yüzüne uzun süre bakarım. O ben daha çocukken gelip bana dış dünyanın kapılarını açmıştı. Gözlerinde, herkese gösterdiğinden daha çok bana gösterdiği karakter yüceliğini ve şefkatini görmek isterim. Gerçek arkadaşlarımı yüzlerine dokunduğum zamanki hislerinden, bana ifade ettikleri düşüncelerinden ve bana sergiledikleri davranışlarından dolayı zaten çok iyi biliyorum. Onları gördüğümde onları daha derinlemesine anlayıp anlayamayacağımdan emin değilim. Görebildiğim ilk gün bu sevgili arkadaşlarımı evime çağırmak isterim. Onların gözlerini ve yüzlerinde ifade ettikleri düşüncelerini ve olaylara gösterdikleri tepkileri izlerim. Yüzlerine uzun süre bakıp, içlerindeki gizil güzelliğin dışı vuran kanıtlarını aklıma yazarım. Ayrıca bir bebeğe de bakmak isterim. Hayatın daha sonraki dönemlerinde ortaya çıkacak olan zorluklarıyla karşılaşmadan öncesi yüzündeki canlı masum güzelliği görmek isterim.

O ilk günün koşturmacasından fırsat bulup köpeklerimin bana sadık ve güven dolu gözlerine bakarım. Ayrıca evimdeki basit şeyleri de görmek isterim; ayaklarımın altındaki halılardaki sıcak renkleri de duvarlardaki resimleri de. Gözlerim benim okuduğum Braille alfabesiyle yazılmış kabartmalı ve gören insanların okuduğu kitaplara saygıyla bakar. Kitaplar karanlık uzun bir geceden başka bir şey olmayan hayatım boyunca benim için parlayan harika bir deniz feneri olmuşlardı. Onlar bana insan yaşamının ve insan ruhunun derinliklerini göstermişlerdi.

İlk gün öğleden sonra korulukta uzun bir yürüyüş yaparım. Bu birkaç saat içinde, görebilenler için zaten daima orada olan muazzam ihtişamı içime çekmeye çalışırım. Eve dönerken bir çiftlikte durup atların tarlayı sürmesini görebilirim. (Belki de sadece bir traktör görürüm!) Ve bahşedilen renkli bir gün batımının görkemi için dua ederim.

Alacakaranlık olduğunda, yapay ışıkla da her şeyi

görmenin zevkini de deneyimlemeliyim. O ilk günün gecesi uyuyamıyor olmam gerekir. Çünkü aklım günün anıları ile dolu olacaktır.

Ertesi gün, yani görebildiğim ikinci gün, şafağı izlemek için erkenden kalkarım. Geçmiş ve şu anı bir film şeridi gibi hızla gözlerimin önünden geçiririm. Bir güne çok şey nasıl sıkıştırılabilir? Müzeler sayesinde elbette. Daha önce birçok kez Doğa Tarihi Müzesi'ni ziyaret etmiştim. Sergilenen nesnelerin çoğuna ellerimle dokunmuşum. Şimdi de orada dünya tarihinin kısa bir özetini- tüm hayvanlar ve insan ırklarını- görürüm.

Bir sonraki durağım Metropolitan Sanat Müzesi olur. Bu müzenin geniş odalarında insanların sanat yoluyla ortaya koydukları ruh ortaya çıkıyor. Görececek gözleri olan kişiler için bu yüzyılların sonucu yaratılan sanat eserlerinin ne zengin bir anlamı ve güzelliği var!

Bu sanat tapınağına yaptığım kısa bir ziyaretimde bu büyük sanat dünyasının sadece bir kısmı hakkın- da düşüncemi söylemem uygun olmaz. Sanatçılar sanatın gerçekçi değerlendirmesinin göz eğitiminden geçtiğini söylüyorlar. Kişi çizgiyi, formu, rengi ve kompozisyonu nasıl değerlendirmesi gerektiğini öğrenmelidir. Görebiliyor olsam böyle bir çalışma yapmak beni ne kadar mutlu eder. Yine de gören gözleri olan birçoğunuz için sanat dünyasının hala keşfedilmemiş olduğu söyleniyor.

Ne yazık ki, güzelliğin anahtarını içinde barındıran Metropolitan Müzesi'nden ayrılıyorum. Gerçekten görebilen insanlar kendilerini güzelliğe ulaştıran bu anahtarı bulmak için böyle bir müzeye ihtiyaç duymazlar. Aynı anahtar daha küçük müzelerde ve en küçük kütüphanelerdeki kitaplarda bile bulunmaktadır. Ancak doğal olarak zamanla sınırlı hayali görme zamanımda, bir anahtarın en kısa zamanda en büyük hazineleri açtığı yeri seçmeliyim.

İkinci görüş günümün akşamımı bir tiyatrodan veya sinemada geçirmeliyim. Şimdi bile sık sık tiyatroya gidiyorum, ancak anlamam için sahnede neler olduğunun bir refakatçi tarafından elime yazılması gerekiyor. Aktörlerin sahne boyunca zarif veya komik bir şekilde hareket ettiğini kendi gözlerimle görmek nasıl da güzeldir! Renkli kostümleri ve sahne düzenini görmeyi çok isterim. Dansçıların belli bir ritim ve güzellikle nasıl hareket ettiğini de görmek isterim.

Kaçınız bir tiyatro eserine veya filme baktığınızda renklerin, oyuncuların zarafetinin ve hareketlerinin tadını çıkarmanızı sağlayan görme mucizesine teşekkür ediyorum acaba, merak ediyorum. Bu yüzden, ikinci hayali görme günümün akşamı boyunca, tiyatronun şahane figürleri gözlerimden uykuyu kovarlar.

Ertesi sabah şafağı tekrar selamlamalıyım. Her yeni günün şafağının yeni bir güzelliği ortaya çıkardığından eminim.

Bu benim üçüncü ve son hayal günüm. Pişman olmak için zamanım yok. Görecek çok şey var. Bugünü günümüzün iş dünyasında geçireceğim. Hedefim New York şehri.

Yeni güne Long Island Forest Hills'in sakin, küçük bir banliyösündeki evimden başlarım. Yeşil çimen-

leri, ağaçları ve küçük temiz evleri görürüm. Çeliğin dantel gibi işlendiği köprüyü geçerek şehre doğru giderim. Köprünün altındaki nehirde tekneler patırlarla gidip gelirler. İleri bakar ve önümden geçen şehrin fantastik kürekçilerini seyrederim.

Hızla Empire State binasının en tepesine çıkarım. Kısa bir süre önce, sekreterimin gözünden aşağıdaki şehri "görmüştüm". O tecrübeyi bu hayali görme durumumla karşılaştırmayı çok isterim. Hayal kırıklığına uğramayacağımdan eminim. Başka bir

dünyanın görünüşü gibidir sanırım.

Sonra şehir turlarına başlarım. İlk olarak, yoğun bir köşede durup, gelip geçen insanlara bakar, hayatları hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışırım. Gülümsemeler görür, mutlu olurum. Yüzlerinde ciddi bir kararlılık görür, gurur duyarım. Acılar görür, üzülürüm.

Beşinci Caddede dolaşır, renk cümbüşünü seyrederim. Ben de onlar gibi vitrinleri seyreden biri olurum.

Beşinci Caddeden sonra bir şehir turu atıp Park caddesini görmeye giderim. Gecekondu mahallelerini gezerim. Fabrikaları ve çocukların oynadığı parkları görürüm. Kalbim insanların ve nesnelere görüntüleri ile dolar. Bazı görüntüler çok hoştur. Kalbimi mutlulukla doldururlar. Bazıları ise üzüntü verici veya çirkindir. Ama onlara da gözlerimi kapatmam. Onlar da hayatın bir parçasıdır. Onları görmezden gelmek kalbi ve zihni kapatmak demektir.

Üçüncü görüş günüm sona ermektedir artık. Belki de yapmam gereken birçok önemli şey daha var. Yine de son akşamımı tekrar tiyatrodan geçirmeliyim. Komik bir oyun görmeliyim.

O gece yarısı tekrar görememeye başlarım. Doğal olarak bu kadar kısa zamanda görmek istediğim her şeyi görememişimdir. Yeniden karanlıklar içinde yaşamaya başladığımda ne çok şeyi göremediğimi fark ederim. Ama hafızam muhteşem hatıralarla dolu olarak kalır. Daha sonraları her nesneye dokunuşum bana o nesnenin nasıl görüldüğüne dair parlak bir anıyı hatırlatacaktır.

Üç günlük görme fırsatımı nasıl değerlendireceğimi anlattığım bu yazı, göremeyecek üzere olduğunuzu bildiğinizde sizin izleyeceğiniz planının aynı olmayabilir. Bununla birlikte, eğer gerçekten böyle bir kaderle karşı karşıya kalırsanız, gözlerinizi daha önceleri hiç olmadığı gibi kullanacağınızdan eminim. Gözleriniz, görüş alanınıza gelen her nesneye dokunacak ve kucaklayacaktır. Ve sonra, gerçekten göreceksiniz. Yeni bir güzellik dünyası önünüzde açılacaktır.

Görme özüllü biri olarak görenlere bir tavsiyede bulunabilirim: Gözlerinizi yarın kör olacakmış gibi kullanın. Diğer duyu organlarınızı da aynı şekilde kullanın. Yarın sağır olacakmışsınız gibi seslerin müziğini ve bir kuşun şarkısını dinleyin. Yarın dokunma hissini yok olacakmışçasına dokunun her nesneye. Yarın asla tadamayacaksınız gibi her lokmayı tadın veya koklayamayacakmış gibi doyasıya koklayın çiçeklerin kokusunu. Her duyunuzu doyasıya yaşayın. Dünya zevk ve güzellikteki gör-

kemini beş duyunuzla size sunar. Ama tüm duyular arasında görme duyusunun en değerli duyu olduğundan eminim.

GÖRMEK İÇİN ÜÇ GÜN'ÜN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

1880 yılında sağlıklı bir bebek olarak ABD'de doğan Helen Keller, on dokuz aylık iken geçirdiği bir ateşli hastalık sonucu görme, işitme ve konuşma yetilerini yitirir. Kabullemesi bir çocuk için çok zor olan bu durum, bakıcısı olan Mrs Sullivan'ın gelmesiyle değişir ve önce hayatını idame etmesini sonra da okuyup yazabilmeyi öğrenir. Helen'in okul yıllarında aralıklarla yazmaya başladığı yaşam öyküsünü bitirmesi 50 yıl sürer. "Benim Yaşam Öyküm" adını verdiği kitabı elliden fazla dile çevrilir. Helen Keller bir yandan yazılarını yazarken, diğer yandan üyesi olduğu Amerika Görme Engelliler Derneği ve Dünya Görme Engelliler Birliği için değişik ülkelerde dolaşarak konferanslara katılır ve görme engelliler yararına yardımlar toplar. Birçok kitap, makale, biyografi yazan Helen Keller etkinlikleri ve çalışmaları nedeniyle defalarca üstün hizmet ödülü ve çeşitli üniversitelerden onursal doktora unvanları alır.1946 ve 1955 yılları arasında beş kıtada 35 ülkeyi dolaşan Helen Keller gittiği her ülkede milyonlarca görme engelliye yaşama sevinci ve aydınlığı götürür.1968 yılında 88. doğum gününe çok az kala vefat eder. Benim Helen Keller ile ilk tanışmam ise 1970'li

yıllarda olmuştu. Hazırlık sınıfında almış olduğumuz oldukça mekanik bir İngilizce eğitiminden sonra lise birinci sınıfta İngilizce dersinde okumakta olduğumuz ders kitabının ilk konularından biri onun Görmek İçin Üç Gün (Three Days to See)

başlıklı yukarıda çevirisini yaptığım yazıydı. O ana kadar hiçbir İngilizce orijinal metin okumamış olan bizler parçanın zorluğundan dolayı neye uğradığımızı şaşırılmış; cümleleri bir matematik problemi çözercesine parça parça anlamaya çalışıyorduk. İşte bu noktada bir cümle karşıma çıktı: "Most of us, however, take life for granted." Henüz 14-15 yaşlarında ergenliğe yeni adım atan biri olarak 'Çoğumuz yaşadığımız hayatı çantada keklik olarak görürüz' anlamına gelen bu cümleye o anda anlam vermekte zorlandığımı hatırlıyorum. Ancak, yazdığım kompozisyonlarda da kullanacağım 'take for granted' deyiminin 'cepte farz etmek', 'elde bir saymak', 'çantada keklik görmek', 'hafife almak', 'öyle sanmak' gibi anlamlara geldiğini; hatta bize bahşedilmiş bir şeyin değerini bilmeyip şükretmemek demek olduğunu ve de bir deyimden ibaret olmayıp tüm hayatı kapsayan bir bakış açısı içerdiğini çok sonraları fark ettim. Hafife aldığım, zaten yanımda ve emrimde olduklarını düşünüp önemsemediğim şeylerin gerçek bir değer ve nimet olduğunu anlamam için önce onları kaybetmem gerektiğini öğrenmem çoğu insan gibi benim de uzun zamanımı aldı. Bu değerleri belki de hayatımızın sonuna dek hiç kaybetmeyebiliriz ama herhangi bir şekilde kaybedersek de zamanında ne kadar kıymetlerini bilemediğimizi fark ederiz. Sağlık, para, özgürlük ve sevilen birinin kaybı bu değerlere örnek olabilir.

Çoğu kez sevdiğimiz birinin kaybindan sonra onu ne kadar sevdiğimizi anlayabiliyoruz. Ama o kişi yaşarken ya da yanımdayken bunun bilincinde olamıyoruz. Bizi seven kişilerin sevgilerini çoğullukla bu şekilde kabul ederiz. Onlar nasıl olsa bizi beğenmişlerdir; sonsuza kadar sevmek zorundadırlar. Üstelik de kızarız onlara eğer hürmette kusur ederlerse. Bu insanların bizim için var olduklarını varsayarak büyük bir hata yapıyoruz. Her akşam muhteşem bir gün batımını görüyor ve nefes kesici buluyor ama aynı gün batımını bir sonraki gün yeniden göreceğimizden kuşku duymuyoruz. Birisine deli gibi aşık oluyoruz, ancak zamanla sevgimizde güzellikten daha fazla kusur görmeye başlıyoruz. Her sabah yaşamak için tam 24 saatle uyanıyoruz, ancak daha önce birçok kez yaptığımız gibi, bunun her gün tekrar edeceğini varsayıyoruz. Şair Cahit Sıtkı Tarancı'nın Otuzbeş Yaş şiirinde anlattığı "Uyudun uyanamadın olacak" gerçeği ile karşı karşıya kalmadan, her sabah uyanabilmenin bile büyük bir mutluluk kaynağı olduğunun farkında olamıyoruz. Zamanla, uyanmak yeniliğini ve güzelliğini kaybediyor hayatımızda ve onun bir mucize ve şükredilmesi gereken bir durum olduğunu düşünmek yerine

o gün boyunca kim bilir hangi gündelik telaşların bizi beklediği endişesiyle sızlanmalara başlayabiliyoruz. Şu anda olmaktan ziyade, bir sonraki anda neler olabileceği ile gereğinden fazla ilgilenebiliyoruz. O anda yediğimiz yemeğin lezzetinden ya da baktığımız görüntünün güzelliğinden çok birisinin bize bir gün, bir ay, hatta bir yıl önce ne söylediğini düşünmekle çok meşgul olabiliyoruz. Tüm bu zihinsel gevezelik, bizi şimdiki zamanın güzelliğinden uzaklaştırarak hoşnutsuz ve mutsuz olmamıza ve hayata kör bakmamıza neden oluyor. Sahip olup da farkında olamadığımız ancak kaybedildiği zaman ayırdına vardığımız çoğu durum hiç bitmeyen trajik bir döngü haline geliyor.

Hayatımızın ne kadar değerli olduğunun bilincinde olmamız karşılaştığımız “küçük” şeyleri takdir etmeyi öğrenmemize bağlıdır. Sahip olduğumuz hayat sahip olamadığımız daha ‘büyük’ şeyleri düşünerek zamanımızı boşa harcamaya değmeyecek kadar kısa bence. Onlar olmadan da hayatta kalabiliriz; bunu şimdiye kadar yaptık. Sadece masamızda yiyeceğimiz ve başımızın üzerinde bir çatımız olduğu için bile mutlu olmayı bilebilmemiz gerek. Dünyadaki pek çok insanın bunlara ulaşabilmek için neleri göze aldığını her gün haberlerde duyuyoruz, ama yine de her gün yeterince şeye sahip olamadığımızdan şikayet edip duruyoruz. Hayattan çıkardığımız anlam tamamen bizim tutumumuza ve bakış açımıza bağlıdır. Gerçekten hayatı değerli kılan şeyler genellikle gözümüzün önünde durmaktadır; sadece onları ‘bir mutluluk kapısı kapanırsa, mutlaka başka bir mutluluk kapısı açılır; ancak, bizler çoğunlukla kapalı olan kapıya baktığımızdan bizim için açılmış olan yeni kapıyı göremeyiz’ diyen Helen Keller’ın gözleriyle görmek gerekiyor.

Helen Keller işte tam da bunu anlatıyor yukarıdaki

çeviride ve diğer yazılarında: görme yetileri olan kişilerin hayatlarında sahip oldukları değerlerden habersiz yaşadıklarını, gerçek mutluluğun ise her duyu organını işin içine bilinçli olarak katarak yaşanmasıyla kazanılabileceğinden bahsediyor. Görme engelli olmayanların çoğu zaman “görmeden” yaşadıklarını söylüyor. Parklarda gezintiye çıkan arkadaşına neler gördüğünü anlatmasını istediğinde ondan, farklı hiçbir şey görmediği cevabını alması üzerine yaşadığı düş kırıklığını ve arkadaşına adına çok üzüldüğünü yazıyor. Çünkü kendisi New York’un müzelerinde dolaşırken dokunduğu eşyaları keşfetmekten inanılmaz bir heyecan duyuyor, sözcüklerle anlatılmayacak kadar büyük bir mutluluk yaşıyor ve hayret ediyor görme engelli olmamalarına rağmen çevrelerindeki güzelliklerin farkına varamayan insanlara.

Daha çocukluktan gençliğe geçiş aşamasında olduğumdan ve yatılı okul yaşantısının dayattığı koşturmacadan düşünenecek pek zamanım da olmadığından sanırım o zamanlar Helen Keller’ın Görmek İçin Üç Gün hikayesini-beni etkilemiş olsa da-tam özümseyememiş olduğumu düşünüyorum.

Belki bundan yirmi yıl kadar önce, yazar Christy Brown’un kendi hikayesi olan ve bebeklikte yaşadığı beyin felcinin kurbanı olarak sol ayak parmaklarıyla yazmayı, resim yapmayı ve daktilo kullanmayı öğrenmek için çocukluğunda gösterdiği mücadeleyi anlatmakta olduğu ve daha sonra sinemaya da uyarlanan Sol Ayağım (My Left Foot) adlı otobiyografik romanını okurken de benzer etkilenmeler yaşamıştım. 22 çocuklu bir ailenin hayatta kalan 13 çocuktan biri-hem de engelli biri-olarak zorluklarla mücadelesinin anlatıldığı bu kitabın, azim ve cesaretle nelerin üstesinden gelinebileceğinin anlatıldığı ve o günlerde oldukça moda olan kişisel gelişim kitaplarının veremeyeceği seviyede öğretici bir şaheser olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum.

Helen Keller’dan 35 yıl sonra, bir dostumun hediye ettiği ‘Kör Uçuş’ adlı kitapla tanıyacağım Gültekin Yazgan’ın da benzer şeyler söylediğini öğrenecektim. Her ne kadar görme özürlü biri olduğundan ‘Kör Uçuş’ adını verse de Helen Keller gibi öğrenmekten ve öğretmekten zevk alan ve dünyayı keşfetmeye dönük olarak yaşayan biri olarak hem kendi hem de başkalarının hayatını aydınlatmaya doğru bir yolculuğa çıkmıştı. Hayattan ne derece zevk aldığı anlatmayı ve herkesin de bu duyguyu yaşamasını istiyor; bir kır gezisini aynı Helen Keller’ın ‘Görmek İçin Üç Gün’ adlı hikayesinde doğayı betimlemesine benzer şekilde anlatıyordu:

Bir kır gezisi sırasında ayağımın bastığı yerin

çimenlerle kaplı olduğunu, ezilen otların kokusu- nu, ağaç dallarının hışırtısını, çeşit çeşit kuşların ve böceklerin seslerini, çiçeklerden gelen kokuları, çevremi saran genişlik duygusunu, rüzgarın okşama- malarını, çevrede akarsu varsa onun şırıltısını ve daha nice duyumları bir araya getirip yorumlayarak ben de kendime göre bir kır sahnesi oluşturabiliyor; bundan bir kır gezisinin herkese verebileceğine ya- kın tat alabiliyordum. (Gültekin Yazgan, Kör Uçuş, İletişim Yayınları, İstanbul, 2002. s.37)

Nazik kişiliğinden dolayı, Helen Keller gibi, insan- ların bakıp da görmediklerini ve yaşadıkları anları olması gibi yaşamadıklarını pat diye yüzlerine haykırmaya da satır aralarında 'anlayan arif olsa ge- rektir' mesajı veriyor Gültekin Yazgan. Helen Keller ise, kendisi yaşamı parmak uçlarında hissederek yaşarken, fiziksel engelleri olmamasına karşın "gör- meden, duymadan, hissetmeden, tatmadan, kokla-

madan" yaşayanlara yalnızca üç gün daha görebile- ceklerini ve yaşayabileceklerini varsayarak planlar yapmaları önerisinde bulunuyor hikayesinde. Ona göre ancak bu şekilde insanlar tüm yaşadıklarının ayırdına varabilirler, tüm zamanlarını olması gere- ken şekilde yaşayabilirler. Hayali; tüm insanlığın bu farkındalığa sahip olabilmesiydi. Gültekin Yazgan'ın da birçok hayali vardı. Çoğunu sağlığında gerçekle- ştirdiği bu hayallerin en önemlisi üniversite yıllarından beri kafasında başka ülkelerdeki gibi görme özürülere sesli ve kabartma kitaplar temin eden bir kitaplık kurmaktı. 2003 yılında, ölümünden 9 yıl önce, kurduğu Türkiye Görme Özürlüleri Kitaplığı ile bu hayalini gerçekleştirme fırsatı yakalayan Yaz- gan da Helen Keller'ın kitapları gibi kendi fiziksel sınırlılıklarıyla savaşmış ve bir kahraman olmuştu gönüllerde. Kör Uçuş adlı otobiyografik kitabında

söyle diyor:

"Sesler, kokular, tatlar, dokunduğum nesnelere aldığım duyular bana çevrem hakkında öylesine zengin bilgiler sağlıyordu ki bunları yorumlayarak, bir yapboz bulmacasını çözercesine bir araya getire- rek, görenlerin yalnız göz yoluyla algılayabileceğini sandığı birçok şeyi ve durumu algılayabiliyordum." (Gültekin Yazgan, Kör Uçuş, İletişim Yayınları, İstanbul, 2002. s.32)

Gören bir insandan farklı olmadığını görmek için mutlaka gören bir göze gerek olmadığını ne güzel ifade etmiş. Gözleri olup da görmeyenlerin olduğu bir dünyada gözleri olmaksızın ne güzelliklere imza attığını öğrendiğinizde içiniz yaşam enerjisi ile do- luyor. Ne yılmaz toplum savaşçısı ve yaşama hizmet etme sorumluluğu olduğunu anlatmak için bırakın ticaret liseleri için yazdığı ders kitaplarını, felsefe, psikoloji ve psikiyatri gibi alanlarda yaptığı pek çok çeviriyi ve kendi yazdığı kitapları, 70'li yaşlarında bilgisayar öğrendiğini söylemek bile yeter sanırım. Gültekin Beyi ve eşi Tülay Hanım'ı kendi kahraman- ları olarak gören Doğan Cüceloğlu bir Moritanya atasözünden bahseder Onlar Benim Kahramanım adlı eserinde: "Yarın dağların yerini değiştireceğini hayal ediyorsan bugünden küçük taşları kaldırmaya başlayabilirsin." (Doğan Cüceloğlu, Onlar Benim Kahramanım, Remzi Kitabevi, İstanbul. S. 221) Gültekin Yazgan ise önümüzdeki dağları kaldırıp küçük taşların temizlenmesini bize bırakan kişiler- den biridir.

Benzer bir etkilenmeye bu yıl haziran ayı başlarında hala yaşamakta olduğumuz Korona günlerinin bi- rinde TRT2'nin her akşam yayınladığı film kuşağın- da Fransa'nın ünlü moda dergisi olan Elle'in editörü Jean-Dominique Bauby'nin gerçek yaşam hikâye- sinden yola çıkılarak çevrilen Dalgıç ve Kelebek adlı filmini izlerken de kapıldım. Filmde geçirdiği beyin kanaması nedeniyle 43 yaşında sol gözünün görme yetisi hariç bütün bedensel fonksiyonlarını yitiren Jean-Dominique Bauby hayatı zihninde yaşamaya başlar ve dış dünyayla bağını sadece sol gözü ara- cılığıyla kurarken tam da Helen Keller'ın, Christy Brown'ın ve Gültekin Yazgan'ın yaptığı gibi hayal- lerine yönelir ve onlardan destek alarak yaşamını sürdürür. Her ne kadar 43 yaşında da olsa uğraşları ve seçtiği hayat tarzı nedeniyle kendini genç hisse- den bu adam kendini ziyarete gelip sahilde koşup oynayan çocuklarına katılamaz, telefonda kendisine soru soran babasına cevap veremez, sağlıklıyken kıldığı ya da ihmal ettiği insanların farkına varır; yapmayı ertelediği ya da değerini bilemediği her şeyi sorgulamaya başlar ve acı çeker. Helen Keller'ın

söylediği gibi kendisine sunulan nimetlerin farkında olmadan yaşayan çoğu insanın elindeki nimetleri yitirdiğinde yaşadığı pişmanlığı yaşar. Ancak umudunu ve hayallerini kaybetmez. Engelleri sadece fizikseldir çünkü; akli ve ruhu engel tanımamaktadır. Tüm vücudu felç olmasına rağmen felç olmayan hayal gücü ve hafızası vardır. Puslu olarak da olsa görebildiği ve kendini bu dünyaya bağlayan tek yol olan tek gözü sayesinde yeniden bakar geçmişine ve yaşadıklarına. Bir karar verir ve kendine acıılmaktan vazgeçer. O andan itibaren, özgür bir kelebek gibi istediği yere uçabilen hayal gücü, onu kendi ifadesiyle bir dalgıç elbisesine sıkışmış bedeninden çıkarır. Terapistinin yardımıyla tek gözünü açıp kapatarak dünyanın belki de en zor yazılan romanını yazdırmaya koyulur. O ana kadar içinde olduğu, kendini boğan ve hapseden dalgıç giysisinden kurtulup özgürce uçan bir kelebeğe dönüşmeye başlar. Helen Keller'ın görmeme hapishanesinden üç günlüğüne kaçarak hayatı kendi hayalinde görerek dolu dolu yaşaması, Gültekin Yazgan'ın TÜRGÖK'ü kurması gibi Bauby'nin kelebek yaşamı kitabın yayınlanmasından dokuz gün sonra bitecektir; ancak verdiği tat ve mutluluk kelimelerle anlatılamayacak kadar uzun olacaktır.

Bedensel özürleri olmayan sağlıklı bir insan olarak bizim kendi hayatımızdaki çıkmazlar da bu noktada karşımıza çıkıyor. Geçmişte de günümüzde de kendini 'mutsuz' ve 'başarısız' olarak ifade eden pek çok insanın mutsuzluğunun derinlerinde, sahip oldukları değerlerin farkında olmamalarının yattığını düşünüyorum. Bu yazıda bahsettiğim kahramanlardan farklı olarak sağlıklıyız ama hedefimiz, yaşam enerjimiz, karanlığa küfretmektense bir mum yakacak isteğimiz ve bir tuğla koyacak mecalimiz yok. Kahramanlarımız gibi görünür değil, görünmeyen engellere sahibiz. Somut engelleri aşıp kafamızdaki soyut engellere takılıp kalıyoruz. Tüm bu kahramanlar bir insanın başına gelebilecek en kötü durumda bile nasıl pes etmeden çabalayarak bir çıkış yolu bulup hayatın yaşanılabilir kılınısını çok güzel bir şekilde anlatmışlar bizlere. Yer yer kendimi onların yerine koyup ben olsam böyle bir durumda ne yapardım diye kendime sordum ve cevabım 'İçinden çıkamazdım herhalde,' oldu. Meğer pes etmeye, vazgeçmeye, şikayet etmeye ve hatta değer bilmemeye ne kadar alışmış olduğumuzu fark ettim. Bu yüzden yaşadığım zorluklar ve sorunlarla başa çıkmak için farklı bir bakış açısına gerek olduğu düşüncesine vardım. O da Helen Keller'ın Görmek İçin Üç Gün başlıklı yukarıdaki hikayesinin son bölümünde tüm insanlara önerdiği bilinç düzeyiydi:

“Görme özürlü biri olarak görenlere bir ipucu verebilirim: Gözlerinizi yarın kör olacakmış gibi kullanın. Diğer duyu organlarınızı da aynı şekilde kullanın. Yarın sağır olacakmışsınız gibi seslerin müziğini ve bir kuşun şarkısını dinleyin. Yarın dokunma hissiniz yok olacakmışçasına dokunun her nesneye. Yarın asla tadamayacaksınız gibi her lokmayı tadın veya koklayamayacakmış gibi doyasıya koklayın çiçeklerin kokusunu. Her duyunuzu doyasıya yaşayın.”

Bir kez bu bilinç özümseince kişi farklı bir bakış açısı kazanıyor ve kendini karşılaştığı her sorunu çözebilecek güçte hissediyor.

Helen Keller ve Gültekin Yazgan'ın karanlık dünyalarını, Bauby'nin dalgıç giysisi sembolü ile anlattığı

giderek dibe battığı yok oluş sürecini ve Christy Brown'ın felçli halini gözümüzün önüne getirdiğimizde başarılarının

ne kadar fevkalade olduğu görülür. Onların engelli bedenlerine karşı engelsiz ve özgür kişilikleri, bizim özgür ve engelsiz bedenlerimize karşın engelli ve sınırlı halimizi düşündüm. Bu durumdan kurtulmanın yolu da değişmeyi istemek sanırım; her geçen günün bir önceki günden farklı olması için gayret etmek; Yunus Emre'nin dediği gibi 'her dem yeni doğmak'. Çünkü; insan doğasının en büyük kusurlarından biri her şeye ve de özellikle rahata çok çabuk alışması bence. Bu kusuru ve bir şeyleri çantada keklik görme alışkanlığını yok etmenin basit ve etkili bir yolu var: farkındalığımızı artırıp şu anı yaşayarak her an yeniden doğmak. O halde Helen Keller'ın tavsiyesine uymaya ne dersiniz? Yaşanacak üç günümüz kaldığını düşünelim ve gözlerimizi ve ruhumuzu hayata ve güzelliklere yeni bir bilinçle açalım. O zaman gördüğümüz her bir güzelliğin, duyduğumuz her bir sesin, kokladığımız her bir nesnenin, tattığımız her bir lokmanın ve dokunduğumuz her bir şeyin ruhumuza nasıl dolduğunu ve yaşamın tüm saniyelerini nasıl şevkle yaşadığını fark edeceğimize inanıyorum.

YÜN İPLER

2007 yılının yaz ayı. Dargeçit zaten ıssız ve sessizdi, okulların kapanmasıyla in cin top oynar hale geldi. Mevsimlik işçiler çoluk çocuk ne ara şehri terketti. Havanın sıcaklığı güneşin vurduğu yerde o kadar keskin ki her taraf sap sarı. Evin bahçesinde kısmen gölgede kalan mavi demir kapı, sıcaktan kurumamış ağaç yaprağından anlıyorsun soğuk renklerin ne demek olduğunu. Çıldırmaq üzeriyim. Ne bir kitap alışkanlığı ne dinginlik, alışkın olmadığım tüm şeyler beni yalnız yakaladığı için üzerime geliyor. Kardeşlerim, anne ve babam. Onların arasına karışmak zorunda kalıyorum, kumanda kavgası bana göre değil. Dile kolay yedi yaşından beri yanında olan arkadaşın artık çalışmıyordu. Yoruldu ve hemcinsleri hızlı gelişince onun ömründen gidiyormuş meğer. Anakartı çıkarıp kapasitörleri tamir etmek de fayda etmiyor artık. Hoş son iki senesinde ses kartı çalışmadan oyun oynayarak geçirmeye de razı olmuştum oysaki. Yedi yaşında çocukluk arkadaşım, ergenlik döneminde dostum sırdaşım hatta sevgilim artık “ben yoruldu” demişti.

Her insan içinde bir parça şeye bağımlıdır. Kimi ailesine, kimi alkole, kimi karşı cinse. İlgiye, sevgiye, şefkate, şiddete. Herkes bir parça bağımlıdır. On sene

sana yoldaşlık edenin “artık ben yokum” demesi ona bağımlı olduğunu hiç acımadan görünmez bir tokat gibi iç dünyana vuruyor. On altı yaşında bir ergen çocuğun isteği nasıl olurda gerçekleştirilmez! Önce kardeşlerden başlar hıncını çıkarmaya sonra tüm ev halkından. Zaten son zamanlarda artmıştı bu kavgalar. Ailenin durumu olsa alınacak o bilgisayar herkes farkında ama bunu kabullenmek o kadar kolay mı? Yeni bilgisayar gelmezse ne olur halimiz. Artık evde kardeşler arasında çıkan kavgalardan eşyalarda nasibini alınca “bizimkiler bezdi yaşasın” diyebildim annem elime parayı tutuşturunca. Kuzenimin aldığı bilgisayara hayrandım, avucumda o bilgisayarın bile iki katı para vardı. Annem artık kahramanımdı. Yeni bilgisayarım dostum eskisinden çok daha iyi olacaktı onun sayesinde.

Parayı alır almaz Kızıltepe'nin yolunu tuttum, ne de olsa doğup büyüdüğüm şehirde yatacak yerim çok. Bir amcamlarda kalıyorum bir dedemlerde. Bilgisayarın bozulmaya başladığı ya da elektriğin olmadığı zamanlar bilgisayarlı zaman geçirebilmek için güç bela aldığım-aldırdığım bilgisayar ve teknoloji dergileri sayesinde tüm fiyat ve parçalara hakimim. Hangi anakart hangi işlemcide daha hızlı çalışır, ram çift

olursa ne gibi avantajları vardır diye aylarca hayalini kurmuşum zaten. Dinlene dinlene bir hafta boyunca her gün bilgisayarının yanında mesai yaparak topladım pırlanta gibi kasamı. Hard disk filmlerle dolu, en güçlü oyunlar kurulu bilgisayarım ile ıssız ada Dargeçit'in yolunu tuttum. Oraya kucağımda evrenle gidiyordum. Üç ay boyunca günde altı film, saatlerce strateji oyunu. Lisanslı oyun CD'si ısınmaktan patlayıncaya kadar. Uyuyunca zamanlayıcıyı ayarlıyorum ben yatağa girdikten bir saat sonra kapatıyor kendini. O renkli fan ışıkları odayı aydınlatmadan nasıl uyurum? Uyuyunca illa uyanıyorsun, uyanınca illa kahvaltı yapıyorsun. Dünya da yıkılsa o evde sofraya hazır olunca, herkes sofrada yerini alacak. Yalnız yemek yemek nedir bilmez kimse. Girişteki balkonda kahvaltı yapmanın tadı da apayrı, rüzgar serin serin arada bir esiyor. Eserken annemin yazmasını da savuruyor. O yazma savrulunca kardeşimin gözü annemin kulağına takılıyor. "Anne küpelerin nerde?" Küpeler! O beyaz yorgan ipi ne arıyor kulağında, Orda küpenin olması gerekmiyor mu? Tependen akan buz gibi su ve olayı sindirme. O paranın avucuma tutuşturulması. Annem hiç çarşıya gitmezdi ki. Parayı verdiği gün çarşıya gitmişti,

kuyumcuya. O yaz sabahından bu yaz sabahına tam on üç yıl geçti. On tane yıl yetmiyor üzerine bir üç yıl daha. O günden bugüne çalışıp kazanıp o küpeleri geri alacam diye her yıl geçirdim içimden. Üniversiteden mezun olur olmaz, maaşımdan biriktirip biriktirip. Mezuniyetten sonra bir yıl geçmiş gibi ama o bir yıl benim gözümde on üç sene gibi uzun on üç sene gibi kısa.

Annem küpeleri ile aradığında neşesi nasıl yerinde. Sanırsın dünyalar onun artık. Mutluluğa alışkın olmayan insanın acılarına dönmesi de bir dakikadan kısa sürmedi. "Oğlum ben sana küpelerimi verdim ne ki, kardeşin kaza yaptığında yüzüklerimi verdim. Siz benim için her şeyden değerlisiniz" Toz pembe mutluluk yine kendini gerçeklere bıraktı. Mutluluğun evrende altın kadar nadir görülmesi mi onu bu denli değerli kılıyor. Küpeler kulağındaiken aslında orada olduğunu bilirsin ama alıp avucunda sevmezsin. Küpe kulakta kalmalı, mutlulukta zihnin hep bir köşesinde. Mutluluğun eksikliğini kabullenmediğin gibi dilediğin zaman alıp sevemezsin, varlığını bilmek yeterlidir sen yine gerçeklerinle yaşarsın.

Gidilen okul sayısı: 28
Götürülen kitap sayısı: 10175
Toplanan kitap sayısı: 12117

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından başlatılan köy okullarına kütüphane kurma projesi bugün itibariyle **25 okula ulaşmıştır**. İncelemek için **sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz**.

Reklam vermek ister misiniz?

2017'den itibaren faaliyetlerimize başladığımız zamandan bu yana geçen sürede bir çok gönüllü iş yapmış bulunmaktayız ve hedefimiz daima hep daha fazla insana ulaşmak olmuştur. Belirli bir noktadan sonra artık daha fazla insana ulaşmak maliyet gerektirmekte ve gelir kaynağına ihtiyacımız bulunmakta. Bu yüzden dolayı Web sitemizin hosting domain masrafları, Instagram, Facebook ve daha farklı platformlardaki Fikirperver Dergi, Geleceğimiz Kitapta ve Bir Ömür Bir Hikaye projelerinin tanıtım masraflarını karşılamakta güçlük çekmemiz, reklam ve sponsor arayışları içerisine girmemize sebep olmaktadır. Bizlere destek olmak isterseniz reklam, sponsorluk, iş birliği yapabilir ve bizlere destek olabilirsiniz. Bu süreçte amacımız her gün yeni bilgilerle çok daha fazla insana fayda sağlayabilmek ve farkındalık kazandırmaktır...

FİKİR **PERVER**

Belki de insan her şeyi içine atmaktan boğuluyor zamanla.

Stefan Zweig

Kafam bomboş, yüreğim keder dolu ağzına kadar.

Nazım HİKMET

Hayattan çıkardığım en büyük ders; kendine yaslanan dik yürür.

Bukowski

İcinmiş olanın ahı,nereye gitse bulur sahibini.

Neşet ERTAŞ

FİKİR **PERVER**